व.शि.नं. कार्यालयको नाम: जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, रुपन्देही आ.व. ०६८।६९

<table>
<tr><th>क.स.</th><th>गो.भौ.नं. मिति</th><th>विवरण</th><th>रकम</th><th>फछ्र्यौट विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१
१.१</td><td></td><td>बजेट व्यस्थापन:
योजना संचालन:- रुपन्देही जिल्लाको अठारौं जिल्ला परिषदबाट मर्मत संभार कोष कार्यक्रम अर्न्तगत आन्तरिक आय बिक्री नाका सडक मर्मत गर्न रु. ५१,००,०००।- र जिल्लाका अन्य विभिन्न ७२ वटा सडक मर्मत गर्न रु. १,३९,००,०००।- गरि जम्मा रु. १,९०,००,०००।- को बजेट स्वीकृत भएको थियो । तर योजना कार्यान्वयन गर्दा जिल्लाका विभिन्न ७२ सडकहरु मध्ये रु.२,००,०००।- देखि रु. ४,००,०००।- सम्म बजेट विनियोजन गरेका जोगिकुटी तिनाउ, नयाँ मिल तिनाउ, सोनारेत नाका आदि विभिन्न गरी रु. ४६,२५,०००।- को २० वटा सडक योजनाहरु संचालन नै गरेको देखिएन । गत विगत बर्ष संचालन भै अधुरा रहेका योजनाहरु यस बर्ष खर्च गर्ने र यस बर्ष प्रस्तावित योजनाहरु आगामी बर्षमा सार्ने परिपाटीले गर्दा यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा परिषदले योजना पारित गर्दै जाने तर त्यसको कार्यान्वयन भने पछिल्ला बर्षहरुमा हुने परिपाटीमा अफ्न विकास हुँदै जाने स्थिति देखिन्छ । तसर्थ परिषदले बार्षिक रुपमा पारित गरेका योजनाहरुको कार्यान्वयन सम्बन्धित आर्थिक बर्ष भित्रै गरिनु पर्दछ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>२
२.१</td><td></td><td>खरिद व्यवस्थापन:
करबिजक: आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०६५।७।१० को परिपत्रमा कर बिजक नं.हातले लेख्न नहुने व्यवस्था छ । तर देहायका कार्यक्रमहरुमा पेश भएका कर विजकका विजक नम्बरहरु प्रिन्टर नभई हातले लेखेको, सच्चाइएको र विजक नम्बर नै उल्लेख नभएको देखियो ।
<table>
<tr><th>क.स.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>भौ.नं. र मिति</th><th>योजनाको नाम</th><th>भुक्तानी पाउनेको नाम</th><th>भुक्तानी मु.अ.कर</th></tr>
<tr><td>१</td><td>कोषपूँजिगत</td><td>११।०४।०६९।३।२५</td><td>देवदह मार्ग सडक कालोपत्रे</td><td>ठे. नेहा कन्ट्रक्सन</td><td>१७,०८३।८२</td></tr>
<tr><td>२</td><td>सडक बोर्ड</td><td>१४।०६८।६।२९</td><td>तामनगर बेथरी सडक मर्मत</td><td>एसियाली कन्सट्रक्सन</td><td>९७,१००।०९</td></tr>
<tr><td>३</td><td>सडक बोर्ड</td><td>२५।०६८।९।६</td><td>तामनगर बेथरी सडक मर्मत</td><td>एसियाली कन्ट्रक्सन</td><td>१,८३,८४६।४३</td></tr>
<tr><td>४</td><td>मर्मत संभार कोष</td><td>-</td><td>पत्थरडांडा तिनाउ सडक</td><td>इरविन क्रसर उद्योग, टिकुलीगढ</td><td>८,२६८।-</td></tr>
<tr><td>४</td><td>भारतिय सहयोग (पोखरभिण्डी मावि)</td><td>१०।०६८।९।२६</td><td>पोखरभिण्डी मावि भवन निर्माण</td><td>बोखिम एण्ड सन्स कन्सट्रक्सन एण्ड जेभि</td><td>३,४९,४८३।९५</td></tr>
<tr><td>५</td><td>,, ,,</td><td>१८।०६८।१२।२२</td><td>,, ,,</td><td>,, ,,</td><td>२,१२,८५०।८३</td></tr>
<tr><td></td><td>,, ,,</td><td>२७।०६८।३।२५</td><td>,, ,,</td><td>,, ,,</td><td>३,२९,३६५।३८</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१२,०६,२६६।५०</td></tr>
</table></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>करदाताले मु.अ.कर छल्ने मनसायले यसरी विजक नं. सच्याएको हुन सक्दछ । यसबाट सरकारी राजस्व संकलन न्युन हुन जाने संभावना रहन्छ । तसर्थ यसरी भुक्तानी भएको मु.अ.कर सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला वा समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनु पर्ने अन्यथा असुल गर्नु पर्ने रु.</td>
<td>१२,०६,२६६।५०</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>३
३.१</td>
<td></td>
<td><u>ठेक्का व्यवस्थापन:</u>
<u>निर्माण कार्य सम्पादन:</u> ११०५।०६९।३।२५ स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १२९ अनुसार निर्माण व्यवसायीले सम्झौतामा तोकिएको अवधि भित्र कार्य सम्पन्न गर्न नसकेमा ढिला अवधिको सम्झौता रकमको दैनिक ०.०५ प्रतिशतले १० प्रतिसतमा नबढ्ने गरी कार्यालयलाई पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति वापत तिर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर देहायका योजनाहरुमा सम्झौता अनुसार तोकिएको अवधिभित्र निर्माण व्यवसायीले कार्य सम्पन्न नगरेको र लेखापरिक्षण अवधि (२०६९।५।२१) सम्म पनि म्याद थप समेत भए गरेको देखिएन । सम्झौता अनुसारको काममा ठेकेदारले ढिलाई गरेको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार योजना सम्पन्न नहुने र योजनाको लागत समेत बढ्न सक्ने सम्भावना रहन्छ । तसर्थ सम्झौतामा तोकिएको म्याद भित्र कार्य सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीबाट सम्झौता रकमको ढिला अवधि दैनिक ०.०५ प्रतिसतले हुन आउने पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति वापतको रकम असुल गर्नु पर्ने रु.
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>योजनाको नाम</th><th>निर्माण व्यवसायी</th><th>सम्झौता अंक</th><th>का.स. गर्नु पर्ने मिति</th><th>ढिलादिन</th><th>क्षतिपूर्ति रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>कल्भट निर्माण फरेना १</td><td>पंगेनी निर्माण सेवा</td><td>४,५९,३२५।-</td><td>२०६९।२।३१</td><td>३१ (०६९ आषाढ मसान्त सम्मको)</td><td>७,१२०।-</td></tr>
<tr><td>२</td><td>धकधई खैरेनी सडक</td><td>प्रितम विल्डर्स</td><td>१४,२८,१२०।७७</td><td>०६९।३।२०</td><td>११</td><td>७,८५५।-</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>१४,९७५।-</td></tr>
</table>
</td>
<td>१४,९७५।-</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>३.२</td>
<td></td>
<td><u>बोलपत्रमा सहभागिता र कबोल अंक:</u> सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २४ (ङ)मा सोही ऐनको २६(६) बमोजिम आपसमा मिलोमतो गरि दाखिला भएको बोलपत्र उपर कारवाही गर्न नहुने र कुनै बोलपत्र दाताले आपसमा मिलोमतो गरी बोलपत्र दाखिला गरेको प्रमाणित भएमा त्यस्तो बोलपत्र रद्द गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्राप्त विवरणअनुसार बोलपत्रमा सहभागिता र कबुल अंकको स्थिति देहाय अनुसार छ ।
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>ठेक्का संख्या</th><th>बोलपत्र बिक्री संख्या</th><th>बोलपत्र दाखिला संख्या</th><th>बिक्रीको तुलनामा दाखिला प्रतिशत</th><th>लागत अनुमान</th><th>स्वीकृत अंक</th><th>ल.ई.को तुलनामा घटि प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>१</td><td>जिविस कोष</td><td>१</td><td>७</td><td>३</td><td>४२.८५</td><td>५१९०८१।००</td><td>५१९०३८।००</td><td>०.००</td></tr>
</table>
</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
</table>

२	जिविस कोष	१	९	३	३३.३३	५०८९१९।००	५०७३७०।०	०.०३
३	जिविस कोष	१	१२	४	३३.३३	२०००१५।००	१९१७००।००	४.१५
४	जिविस कोष	१	११	३	२७.२७	५०७५५३।००	५०४६५८।००	०.५७
५	कृषि सडक	१	१०	३	३०.००	७६२६८८।००	७६१७७६।००	०.११
६	कृषि सडक	१	१४	३	२१.४२	८२५७७२।००	८२४१४७।००	०.१९
७	कृषि सडक	१	३	३	१००.००	९९९०६२।००	९९०४५१।००	०.८६
८	एलजीसीडिपि	१	२३	३	१३.०४	४३४३४७।००	४२१११७।००	३.०४
९	जिविस अनुदान	१	२१	३	१४.२८	५०३११८।००	५०१७४८।००	०.२७
१०	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	११	३	२७.२७	४९९७४९।००	४९७२०४।	०.५०
११	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	९	३	३३.३३	६०२४४४।००	६०१४०१।००	०.१७
१२	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	१५	७	४६.६६	९९९४५७।००	९९८८०७।००	०.०६
१३	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	७	३	४२.८५	५०००००।००	४९६०७४।००	०.७८
१४	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	१२	३	२५.००	४९९९२६।००	४८००५३।००	३.९७
१५	केन्द्रिय स्तरकासडक	१	१५	३	२०.००	८९९७५२।००	८९८०६७।००	०.१८
१६	तराई मधेश पिछडिएको क्षेत्र कार्यक्रम	१	११	३	२७.२७	९९९९१८।००	९७७८१२।००	२.२१
	जम्मा	१६	१९०	५३	२७.८९			

माथि उल्लेखित तालिकालाई विश्लेषण गर्दा १६योजनाको लागि १९० बोलपत्र बिक्री भएकोमा ५३ बोलपत्र दाखिला भएको छ । बोलपत्र बिक्री र दाखिला संख्या विच तुलना गर्दा औषत २७.८९ प्रतिशत मात्र दाखिला भएको देखिन्छ। त्यसै गरी लागत अनुमान र स्वीकृत ठेक अंक बिच तुलना गर्दा ०.०० प्रतिसत देखि ४.१५ प्रतिसत सम्म घटीको ठेक्का अंक स्वीकृत गरेको देखिन्छ । बोलपत्र बिक्रीको तुलनामा अत्यन्त न्युन परिमाणमा दाखिला गरेको देखिएको र लागत अनुमानकै हाराहारीमा बोलपत्र पेश भई स्वीकृत गरेको देखिएकोले प्रतिस्पर्धाको स्थिति कमजोर रहेको देखिन्छ। यस्तो स्थितिको अन्त्य गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु आवश्यक छ।

३.३ **भेरिएशनः** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम ५० (क) अनुसार निर्माण कार्यको ड्रईंग, डिजाईन तथा स्पेशीफिकेशन आदि बदल्नु नपर्ने तर कामको परिमाण मात्र

<table>
<tr><td></td><td></td><td>थपघट हुने अवस्थामा सम्झौता मुल्यको १० प्रतिसत सम्मको भेरिएसन आदेश पर्याप्त प्राविधिक पुष्टयाई सहित सम्बन्धित पदाधिकारीको सिफारिसमा जि.वि.स.को सचिवले जारी गर्ने र सो भन्दाबढी थप घट गर्नु परेमा प्राविधिक पुष्टयाई पेश गरि जि.वि.स.बाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । मर्मत संभार कोष कार्यक्रम अनुसार पोखरहवा देखि ओडवोलिया महुबारी सडक मर्मतगर्न रु. ४,८९,०८९।७१ को लागत अनुमान तयार गरि ठेक्का पट्टा प्रकृयाबाट छनौट भएका ठेकेदार प्रितम विल्डर्सले रु. ३,१८,२७१।६४ ठेक अंकमा थप म्याद समेत २०६८।४।२९ मा सम्पन्न गरि पेश गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन अनुसार देहायका आईटममा लागत अनुमानको परिमाण भन्दा अत्याधिक घटि बढी भएकोमा पनि सम्बन्धित प्राविधिकबाट परिमाण घटीबढी हुनाको प्राविधिक पुष्टयाई उल्लेख गरी भेरिएसन आदेश स्वीकृत गराएको देखिएन ।
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>कामको विवरण</th><th>ल.ई. अनुसारको परिमाण</th><th>का.स प्रतिवेदन अनुसारको परिमाण</th><th>घटीबढी परिमाण</th></tr>
<tr><td>१</td><td>अर्थवर्क इन फिलिङ फर्मेशन अफ इम्वेकमेन्ट, इक्लुडिङ,कम्प्याक्सन ईनलेयरनट एक्सीडिङ, १५० एम.एम अल कम्पल्ट पर स्पेशीफिकेशन</td><td>८८५.६७ घ.मी.</td><td>४१२.९० घ.मि.</td><td>४७२.७७ घ.मी. घटी</td></tr>
<tr><td>२</td><td>अर्थवर्क इन फिलिंग (ट्रान्सपोर्टेड खयल) इक्लुडिंग, कम्पयाक्सन ईन लेयर नट एक्सीडिङ १५० एम.एम. अल कमपिल्ट पर स्पेशीफिकेशन</td><td>१०५.०० घ.मि.</td><td>६३८.२५ घ.मि.</td><td>५३३.२५ घ.मी. बढी</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td></tr>
</table>
यसरी कामको परिमाणमा अत्याधिक घटी बढी हुनुले प्राविधिकबाट तयार भएको लागत अनुमान भरपर्दो नभएको स्पष्ट हुन्छ । तसर्थ नियमावलीको व्यवस्था अनुसार प्राविधिक पुष्टयाई सहितको भेरिएसन आदेश स्वीकृत नगराई निर्माण कार्य गराउनु मनासिब देखिएन ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>४
४.१</td><td></td><td><u>उपभोक्ता समिति परिचालनः</u>
<u>दर्ता सूचिकरणः</u> स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १५५ (२) अनुसार स्थानीय निकायले उपभोक्ता समितिलाई विषयगत रुपमा वर्गीकरण र सूचिकृत गरि लगत अद्यावधिक गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । तर यस कार्यालयले सो अनुसारको वर्गिकरण र सूचिकृत नगरि उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएको देखिन्छ । नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको अनुशरण नगरेको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । उपभोक्ता समिति पंजिकरण नहुँदा त्यसको कानूनी हैसियत नदेखिनाले जिल्ला विकास समितिबाट लिएको रकमबाट सम्झौता अनुसारको कार्य नगरेमा समितिलाई कारवाही गर्ने कानूनी आधार समेत नरहने देखिन्छ । तसर्थ नियमावलीको व्यवस्था अनुसार उपभोक्ता समितिको वर्गिकरण र सूचिकृत गरेर मात्र कार्य गराउनु पर्दछ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>४.२</td><td></td><td><u>आयोजना संचालन स्थितिः-</u> जिल्ला विकास समिति अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ को बुँदा</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

नं.२७ (२) मा आयोजना संचालन गर्ने निकायले सम्पन्न भैसकेका आयोजनाहरुको नियमित रेखेदख र मर्मत संभार कार्य आफैले गर्ने वा त्यस्ता आयोजनाको स्वामित्व समेत सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरी दिगो रुपमा संचालन हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने उल्लेख छ । आयोजना संचालन सम्बन्धी प्राप्त विवरण अनुसार संचालनको अवस्था देहाय अनुसार छ ।

क्र.स.	आयोजनाको विवरण	संचालित योजना संख्या	सम्पन्न संख्या	सम्पन्ननभएका योजना संख्या	हस्तान्तरण भएका योजना संख्या
१	खानेपानी	२५	१९	६	१९
२	सिंचाई	२३	१४	९	१४
३	सडक	२६१	१४५	११६	११०
४	भवन	१६७	१०९	५८	१०९
५	विविध	१६२	११०	५२	५४
	जम्मा	६३८	३९७	२४१	३०६

माथि उल्लेखित तालिकालाई विश्लेषण गर्दा उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित विभिन्न किसिमका ६३८ योजना मधये ३९७ योजना मात्र सम्पन्न भई २४१ योजनाहरु निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको देखियो । सम्पन्न भएका योजनाहरु मध्ये पनि ९१ योजनाहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको देखिएन । कार्यालले योजना सम्पन्न हुनासाथ हस्तान्तरण गर्ने विषयमा ख्याल नगरेका कारण यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । सम्पन्न योजनाहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण नगर्नाले योजनाको मर्मत संभार र रेखदेख जिल्ला विकास समिति र लाभग्राही पक्ष दुवैले नगर्ने स्थिति आउँछ । तसर्थ सम्पन्न योजनाहरु निर्धारित समयमै हस्तान्तरण गरि लाभग्राही समुहबाट मर्मत संभार तथा रेखदेख गर्ने प्रबन्ध मिलाउनु पर्दछ ।

५ **<u>आय व्यवस्थापन:</u>**

५.१ **<u>वातावरणीय परिक्षण:</u>** वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम ३ अनुसूचि १ मा उल्लेख भए अनुसार नदी सतहबाट दैनिक १० देखि ५० घन मिटर सम्म बालुवा, ग्राभेल माटो निकाल्ने कार्य गराउँदा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । रुपन्देही जिल्लाका तिनाउ, दानव, कंचन र रोहिणी आदि खोलाहरुबाट ढुंगा, गिट्टी, बालुवा आन्तरिक एवं बाहृय निकासी सम्बन्धी वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गर्न सूचना आव्हान भई छनौट भएका परामर्श दाता गौरव इन्टरग्रेटेड डेभलपमेन्ट एसोसिएट्सले प्रतिवेदन तयार पारी स्वीकृतिको लागि कार्यालयको च.नं ५११०मिति २०६४।३।१९ को पत्रबाट स्थानीय विकास मन्त्रालयमा पठाएको थियो । उक्त प्रतिवेदनमा लागत अनुमान, श्रोत, जनशक्ति, वातावरणीय व्यवस्थापन तथा अनुगमन योजना, नदीहरु देखिने TOP0 Map, River Morphology, River Characteristucs, नदीको दायाँ बायाँ पर्ने भूभागको Geological condition आदि व्यहोराहरु स्पष्ट पारी पठाउन स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभागले २०६४।६।२९ मा यस

		कार्यालयलाई लेखि आएकोमा ति विषयहरु स्पष्ट खुलाइएको परिमार्जित प्रतिवेदन २०६५।११।१३ मा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा पठाएको देखियो । स्थानीय विकास मन्त्रालयले पुनः स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभागबाट २०६४।६।२९ मा सोधनी गरेका माथि उल्लेखित बुँदाहरु र केही थप बुँदाहरु समेत राखि स्पष्ट गरि पठाउन २०६७।२।१९ मा जिल्ला विकास समिति, रुपन्देहीलाई लेखि पठाएको छ । सार्वजनिक सुनुवाई एवं प्रभाव क्षेत्रका गा.वि.स. तथा नगरपालिकाको सिफारिस समेत संलग्न गरि पठाउन वातावरण मन्त्रालयको च.नं. ५८१ मिति २०६७।६।२० को पत्रबाट जि.वि.स., रुपन्देहीलाई लेखि आएकोमा कार्यालयले मिति २०६७।१२।२२ र मिति २०६८।१।२८ मा ति व्यहोराहरु खुलाई वातावरण मन्त्रालयमा पठाएको देखिन्छ । पुनः वातवारण मन्त्रालयले प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न २०६८।७।१८ मा जि.वि.स., रुपन्देहीलाई लेखि आएकोमा कार्यालयले २०६८।७।२४ को गोरखापत्रमा सूचना सार्वजनिक गरि उक्त प्रतिवेदन उपर राय सुझाव पठाउन सूचित गरेको छ । प्राप्त सुझाव समेतलाई समावेश गरि पुनः विभिन्न बुँदाहरु खुलाई ति बुँदाहरुमा परिमार्जन गरि पठाउन वातावरण मन्त्रालयले २०६८।१०।१२ मा जि.वि.स., रुपन्देहीलाई लेखि आएकोमा कार्यालयले हाल सम्म सोको जवाफ दिएको देखिदैन । यसरी नदी जन्य पदार्थ आन्तरिक एवं वाहय निकासी गर्न अनिवार्य रहेको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन स्वीकृतिका`लागि तालुक मन्त्रालयमा पठाएको ५ बर्ष व्यतित भै सक्दा पनि प्रतिवेदन स्वीकृतिको टुंगो लगाएको देखिएन । जसले गर्दा गत विगत बर्ष देखिनै ढुंगा गिट्टी बालुवा निकासी सम्बन्धी ठेक्का लाग्न नसकी कार्यालयले अमानतको माध्यमबाट ति वस्तुहरु विक्री गरी आय संकलन गरिहेको छ । जि.वि. स. रुपन्देहीको १८ औं जिल्ला परिषदले यस बर्षको लागि ढुंगा, गिट्टी, बालुवा आन्तरिक बिक्री तर्फ रु. ६,००,००,०००।- र विदेश निकासी तर्फ रु. १५,००,००,०००।— न्युनतम अंक निर्धारण गरेकोमा अमानतको माध्यमबाट यस बर्ष आन्तरिक बिक्री तर्फ रु. ९,४८,४०,०१९।- र विदेश निकासी तर्फ रु. ९,८४,६०,२३१।— (मु.अ.कर समेत) असुल गरेको देखिन्छ । वातावरणमा खलल नपर्ने र प्राकृतिक श्रोत साधनको दोहन नहुने गरि तोकिएको परिमाणमा मात्र ढुंगा गिट्टी बालुवा निकासी गर्न मिल्नेमा बर्ष भरमा के कति परिमाणमा ढुंगा गिट्टी, बालुवा निकासी गरेको हो कार्यालयले सोको अभिलेख नराखेको कारण निकासी भएको परिमाण एकिन गर्न सकिने अवस्था छैन । यसबाट प्राकृतिक श्रोत साधनको अतिक्रमण भएको छैन भनि एकिन गर्न सकिदैन । तसर्थ जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय एवं वातावरण मन्त्रालयले अविलम्ब वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदनको अन्तिम टुंगो लगाई नदि जन्य पदार्थको ठेक्का पट्टा प्रकृयाद्धारा प्राकृतिक श्रोत, साधनको दोहन नहुने गरी बिक्री वितरण गरि आन्तरिक आयमा बढोत्तरी गरिनु पर्दछ ।			
५.२		**<u>जिल्ला निकासी ठेक्का:</u>** कार्यालयले स्थानीय निकाय आ.प्र.नियमावलीले तोकि दिएको समय भित्रै आय ठेक्काको सम्झौता			

<table>
<tr><td></td><td></td><td>गर्नु पर्दछ । जडिबुटी, काठ, पराल, छवाली, खर एवं बनकस जिल्ला निकासी ठेक्काका स्वीकृत ठेकेदार सुमित कन्सट्रक्सन, रुपन्देहीसँग कबोल अंक रु. १९,१९,५०१।- मा सम्झौता गर्न आउन कार्यालयले मिति २०६८।३।३० मा जानकारी गराएको थियो । स्वीकृत ठेकेदारले २०६८।४।१ मा रु. ३,६८,०००।- र २०६८।४।५ मा रु. २,५०,०००।- गरी रु. ६,१८,०००।- बुझाई बुझाउन बाँकी रकम वा सोको बैंक जमानी पत्र लिई सम्झौता गर्न आउने गरि ठेकेदारलाई मिति २०६८।४।१ देखि ऐ मसान्त सम्मको लागि अस्थायी चलन पूर्जि समेत दिएको थियो । यसै विचमा राजमार्गमा ढाटराखि कर संकलन गर्न नहुने विषयको क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालय,पोखराको च.नं. ३, मिति २०६८।४।२ को पत्र, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देहीको च.नं. ९२ मिति २०६८।४।३ को पत्र, प्रहरी संचार, रुपन्देहीको २०६८।४।२२ को पत्र अनुसार कर असुली कार्यमा बाधा उत्पन्न भएकोले ठेकेदार सम्झौता गर्न नआई ठेक्का लाग्न सकेन । पुनः ठेक्काको सूचना पनि निकालेको देखिएन । कर असुली कार्यमा अवरोध उत्पन्न भएको परिस्थितिले गर्दा कार्यालयले पुन ठेक्का पट्टाको सूचना नगरेको जनाएको छ । यसले गर्दा कार्यालयको आन्तरिक आयमा असर पर्न गएको छ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५.३</td><td></td><td><u>बक्यौताः</u> स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १७२ अनुसार स्थानीय निकायले विभिन्न कारणबाट असुल हुन नसकी बाँकी रहेको बक्यौत रकम असुल गर्न बक्यौता असुली कार्य योजना बनाउनु पर्ने, असुलीको लागि स्थानीय प्रशासन प्रहरी नागरिक समाज वा अन्य व्यक्तिको समते सहयोग लिनु पर्ने व्यवस्था छ । यसो हुँदा पनि असुल हुन नसकेको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गर्नु पर्ने भनि तोकिएको छ । लेखापरिक्षणमा प्राप्त बक्यौता असुली विवरण अनुसार आ.व ०४३।४४ देखि आ.व.०६७६८ सम्म को असुल बाँकी रहेको रु. ३,२३,४८,०७९।४६ मध्ये यस बर्ष रु. ३१,२०,०८४।५९ असुली गर्न बाँकी रहेको रु. २,९२,२७,९९४।८७ मा यस बर्षको असुली बाँकी रु. ४३,६५,८०१।- थप गर्दा यस बर्षको अन्त सम्मको बक्यौता रु. ३,३५,९३,७९५।८७ हुन गएको छ । यसबाट बर्षेनी बक्यौता बढ्दै गएको देखियो । नियमावलीले व्यवस्था गरे बमोजिमको प्रकृया अपनाई तदारुकताका साथ असुली गर्न नसक्दा बक्यौतामा वृद्धि हुनु स्वभाविकै हो । यसरी बक्यौता वृद्धि हुँदै जाँदा कार्यालयको आन्तरिक आय असुली घटन गै सकारात्मक प्रभाव पर्न सक्तैन । तसर्थ बक्यौता असुली कार्यमा तदारुकताका साथ कारवाही गरिनु पर्दछ । देहायको विवरण अनुसार यस बर्षको बाँकी देखिएको कर रकम अविलम्ब असुल उपर गर्नु पर्ने रु.
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>पार्टी वा ठेकेदारको नाम</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>नेपाल अम्बुजा सिमेन्ट उद्योग, करहिया</td><td>२१२०००।००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>बृज सिमेन्ट उद्योग, गोनाह</td><td>३३३०००।००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>कैलाश सिमेन्ट उद्योग, कम्हरिया</td><td>८४०००।००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>अर्घाखाँची सिमेन्ट उद्योग, मैनहिया</td><td>१११०००।००</td></tr>
</table></td><td>४३,६५,८०१।-</td><td></td><td></td></tr>
</table>

		५	नेपाल इटा उद्योग, धकधई	१५०००।००				
		६	हिरा इटा उद्योग, मधुवनी	१५०००।००				
		७	खनाल इटा उद्योग सौ. फर्साटिकर	१५०००।००				
		८	एभरेष्ट इटा उद्योग, सिक्टहन	१५०००।००				
		९	त्रिमहेश इटा उद्योग, हाटीबनगाई	१५०००।००				
		१०	साहु ब्रिक इण्डष्ट्रिज, हाटीबनगाई	१५०००।००				
		११	साहु इटा उद्योग, गोनाह	१५०००।००				
		१२	पर्वत इटा उद्योग, मोतिपुर	१५०००।००				
		१३	पि.एण्ड वि. इटा उद्योग प्रा.लि. हाटीबनगाई	१५०००।००				
		१४	वि.एण्ड वि प्रोडक्ट हाटीबनगाई	१५०००।००				
		१५	सिद्धार्थ इटा भटठा उद्योग, टिकुलीगढ	१५०००।००				
		१६	अजय इटा कारखाना, हाटीबनगाई	१५०००।००				
		१७	आर एण्ड एम ब्रिक्स, मर्यादपुर	१५०००।००				
		१८	कामना इटा उद्योग, पर्रोहा	१५०००।००				
		१९	न्यू कामना इटा उद्योग, प.अमवा	१५०००।००				
		२०	स्टार कामना उद्योग, हर्नैया	१५०००।००				
		२१	न्यू लुम्बिनी इटा उद्योग, धकधई	१५०००।००				
		२२	किसान इटा उद्योग, मानमटेरिया	१५०००।००				
		२३	मनोकामना इटा उद्योग, मक्रहर	१५०००।००				
		२४	न्यू मनोकामना इटा उद्योग, पर्रोहा	१५०००।००				
		२५	अजन्ता इटा उद्योग देवदह	१५०००।००				
		२६	महेश इटा कारखाना, सि.न.पा. १	१५०००।००				
		२७	जय ओम बृक्स फिल्ड , बसन्तपुर	१५०००।००				
		२८	श्री गणेश इटा कारखाना, मैनहिया ९	१५०००।००				
		२९	लुम्बिनी इटा टायल कारखाना प्रा.लि. सिनपा ४	१५०००।००				

		३०	त्रिमुर्ती इटा कारखाना प्रा.लि. हाटीबनगाई-२	१५०००।००				
		३१	मुस्ताक इटा उद्योग-लुम्बिनी ९	१५०००।००				
		३२	हिल ब्रिक इण्डष्ट्रिज प्रा.लि. बुनपा ३	१५०००।००				
		३३	सिद्धार्थ ईट्टा र टायल कारखाना प्र.लि. सिनपा ४	१५०००।००				
		३४	आशा ईट्टा भट्टा उद्योग हाटीबनगाई ८	१५०००।००				
		३५	केशवराम इटा कारखाना, धकधई ७	१५०००।००				
		३६	न्यू हिरा इटा उद्योग करहिया ३	१५०००।००				
		३७	ओम इटा उद्योग, हाटीबनगाई ८	१५०००।००				
		३८	टाटा इटा उद्योग, कम्हरिया ७	१५०००।००				
		३९	प्रकाश इटा कारखाना सिक्टहन ३	१५०००।००				
		४०	त्रिशुल इटा उद्योग, टिकुलीगढ २	१५०००।००				
		४१	गणेश एण्ड कुमार इटा कारखाना, मऋहर १	१५०००।००				
		४२	न्यू पशुपति इटा उद्योग टिकुलीगढ ४	१५०००।००				
		४३	जगदम्बा इटा उद्योग, छो.रामनगर ३	१५०००।००				
		४४	विजय इटा उद्योग मानमटेरिया ४	१५०००।००				
		४५	न्यू आचार्य इटा उद्योग, सौ.फर्साटिकर ७	१५०००।००				
		४६	सशांक इटा उद्योग, कम्हरिया ९	१५०००।००				
		४७	न्यू अन्सारी इटा उद्योग, आमा ७	१५०००।००				
		४८	हरिसिद्धी इटा तथा टायल कारखाना, गोनाह ८	१५०००।००				
		४९	श्रीकृष्ण इटा उद्योग, दयानगर-६	१५०००।००				
		५०	सोना इटा उद्योग, दुधराक्ष ३	१५०००।००				
		५१	बुद्ध इटा कारखाना, भगवानपुर १	१५०००।००				
		५२	आर बी इटा उद्योग, मानमटेरिया ६	१५०००।००				
		५३	बाबा इटा उद्योग, गोनाह १	१५०००।००				
		५४	पाण्डे ब्रिक्स इण्डष्ट्रिज, गोनाह १	१५०००।००				

		५५	मोति ईट्टा उद्योग, मसिना ६	१५०००।००				
		५६	सुवेदी ईट्टा उद्योग छिपागढ ४	१५०००।००				
		५७	एन डि के इटा उद्योग सक्रौन पकडी ५	१५०००।००				
		५८	आयुष व्रिक प्रोडक्टस, हाटीबनगाई २	१५०००।००				
		५९	जि एम इटा उद्योग, मर्यादपुर ३	१५०००।००				
		६०	न्यू पाण्डे व्रिक्स इण्डष्ट्रिज, पोखरभिण्डी ३	१५०००।००				
		६१	जय अम्बे व्रिक्स इण्डष्ट्रिज, गोनाह ५	१५०००।००				
		६२	आर्यन इटा उद्योग हाटी फर्साटिकर ९	१५०००।००				
		६३	न्यू एन डि के इटा उद्योग, छो रामनगर २	१५०००।००				
		६४	न्यू श्री गणेश इटा उद्योग सिक्टहन ९	१५०००।००				
		६५	लोहा ईटा उद्योग, पटखौली ८	१५०००।००				
		६६	विन्दवासिनी इटा उद्योग गंगोलिया ९	१५०००।००				
		६७	जगदम्बा सिमेण्ट उद्योग, गोनाहा	३३३३००।००				
		६८	अग्नी सिमेण्ट उद्योग, मैनहिया	२१२०००।००				
		६९	रिलायन्स सिमेण्ट उद्योग, कम्हरिया	१११०००।००				
		७०	सिद्धार्थ सिमेण्ट उद्योग, गोनाहा	३३३०००।००				
		७१	गोयन्का सिमेण्ट उद्योग, कम्हरिया	१११०००।००				
		७२	पंचकन्या आईरन उद्योग कोटिहवा	५००००।००				
		७३	एभरेष्ट रोलिङ्ग उद्योग पडसरी	५००००।००				
		७४	गोयन्का स्टिल्स, कम्हरिया	५००००।००				
		७५	सिद्धाबाबा डिष्टिलरी उद्योग, करहिया ३	३२०००।००				
		७६	रेन्बो डिष्टिलरी प्रा.लि. करहिया २	३२०००।००				
		७७	एस.आर. स्टील ईण्डष्ट्रिज मधवलिया	५००००।००				
		७८	सुमित कन्स. सिनपा ४ (अदुवा ठेक्का)	१३०१५०१।००				
		७९	रिलायन्स पेपर मिल्स, कम्हरिया	३००००।००				

<table>
<tr><td></td><td></td><td><table><tr><td></td><td>जम्मा</td><td>४३६५८०१।००</td></tr></table></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५.४</td><td></td><td>धरौटी जफतः स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली,२०६४ को नियम १७६ अनुसार जुन कामको लागि धरौटी राखिएको हो । सो काम पुरा नगरेमा नियमानुसार राखेको धरौटी रकम जफत गर्नु पर्दछ । तर देहायको विवरण अनुसारका आय ठेक्काका ठेकेदारहरु ठेक्का सम्झौता गर्न नआएकोले निजहरुले राखेको नियमानुसारको धरौटी रकम जफत गरि आय खातामा दाखिला गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन ।
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>आय ठेक्काको नाम</th><th>ठेकेदारको नाम</th><th>जफत गर्नु पर्ने धरौटी रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>जिल्ला निकासी ठेक्का - जडिबुटी काठ पराल आदि</td><td>माधव बहादुर आले</td><td>१,८५,६००।-</td></tr>
<tr><td>२</td><td>,, ,,</td><td>सुमित कन्सट्रक्सन</td><td>९५,९७६।-</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>२,८१,५७६।-</td></tr>
</table>
कार्यालयले नियमावलीको व्यवस्था उपर ध्यान नदिएको कारण यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसले गर्दा धरौटी रकम समयमै आय खातामा दाखिला हुन पाउँदैन । तसर्थ कार्यालयले अविलम्ब धरौटी जफत गरि आय खातामा रकम जम्मा गर्नु पर्ने रु.</td><td>२,८१,५७६।-</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५.५</td><td></td><td>कार्यालयले असुल गरेको मुल्य अभिवृद्धिकर समयमै आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला गर्नु पर्दछ । यस बर्ष कार्यालयले अमानतको माध्यमबाट ढुगा, गिट्टी, बालुवाको आन्तरिक बिक्री एवं विदेश निकासी गर्दा असुल गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर रु. २,३९,८६,५४२।- मध्ये रु. २,३१,९८,५०८।- मात्र आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला गरि बांकी रु. ७,८८,०३४।- आन्तरिक आय खातामा नै रहेको देखियो । कार्यालयको राजस्व शाखाबाट लेखा शाखामा बैंक दाखिला भौचर पठाउन ढिला भएको कारण यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसले गर्दा सरकारी खातामा राजस्व रकमको प्राप्तिमा ढिलाई हुन जान्छ । तसर्थ आय खातामा जम्मा रहेको मु.अ.कर वापतको रकम अविलम्ब आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला हुनु पर्ने रु.</td><td>७,८८,०३४।-</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५.६</td><td></td><td>नगदी रसिदः कार्यालयले नगदी रसिदको आम्दानी खर्च र बाँकीको हिसाबलाई स्पष्ट बनाउनु पर्दछ । यस बर्ष अमानतको माध्यमबाट ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, बिक्री गर्न जिल्लाका विभिन्न २९ गा.वि.स.का सचिवहरुलाई बुझाएका नगदी रसिदहरु मध्ये देहायका गा.वि.स.हरुबाट देहाय अनुसारका नगदी रसिदहरु फिर्ता प्राप्त भएको देखिएन ।
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>गा.वि.स.को नाम</th><th>फिर्ता हुन नआएका नगदी रसिदहरु</th><th>बर्षभरमा सबैभन्दा बढी रकम असुल भएको प्याड</th><th>असुली रकम</th><th>फिर्ता प्राप्त नभएको नगदी रसिदबाट असुल गर्नु पर्ने रकम</th></tr>
</table></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

१	पश्चिम अमुवा	र.नं.१५७५०१ देखि १५७५५० १५७८५१ देखि १५७९०० सम्म १८०५०१ देखि १८०५५० सम्म २००९०१ देखि २००९५० सम्म २२९२५१ देखि २२९३०० सम्म २२९३०१ देखि २२९३५० सम्म २५२२०१ देखि २५२२५० सम्म जम्मा ७ थान	१५६७०० देखि १५६७५० सम्म	५०,१७२।-	३,५१,२०४।-
२	हाटीबनगाई	२४८०१ देखि २४८५० सम्म उक्त रसिद मिति २०६८।४।१५ मा वडा प्रहरी कार्यालय रुपन्देहीले लगेको भनि उक्त गा.वि.स.को च.नं. ३७ मिति २०६९।४।१० को पत्रबाट लेखि आएकोमा अन्य थप कारवाही भएको नदेखिएको ।	नगदी रसिद प्राप्त हुन नआएकोले आम्दानी यकिन हुन नसकेको ।		
३	मानमटेरिया	४८००१ देखि ४८०५० सम्म ४८९०१ देखि ४८९५० सम्म ६७४५१ देखि ६७५०० सम्म ६८००१ देखि ६८०५० सम्म १८२६०१ देखि १८२६५० सम्म २१३२५१ देखि २१३३०० सम्म २१३३५१ देखि २१३४०० सम्म जम्मा ७ थान	११२५१ देखि ११३०० सम्म	१२,८३५।-	८९,८४५।-
४	ख.बनगाई	२१६७०१ देखि २१६७५० सम्म २१६८५१ देखि २१६९०० सम्म गरी २ थान	१९१५०१देखि १९१५५० सम्म	१५९८०।-	३१९६०।-
५	भगवानपुर	१६९००१ देखि १६९२५० सम्म गरी ५ थान	सबै रसिद फिर्ता नआएकोले रकम यकिन हुन नसक्दा छानविन गरी यकिन साथ असुल गर्नु पर्ने ।		
			जम्मा		४७३,००९।–

नगदी रसिद जिम्मा लिएका सम्बन्धित गा.वि.स.का सचिवहरु नगदी रसिद उपर बढी जिम्मेवार नदेखिएका कारण यस्तो स्थिति हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा कार्यालयको आन्तरिक आय असुलीमा असर पर्न गएको छ । तसर्थ माथि तालिकामा उल्लेखित फिर्ता प्राप्त नभएका रसिदहरुबाट सम्बन्धित गा.वि.स.ले बर्ष भरमा अधिकतम असुल गरेको नगदी रसिद प्याडको

		हिसाबबाट असुल गरि हुन आउने रकम बैंक दाखिला गर्नु पर्ने रु.	४,७३,००९।-		
५.७		नगदी रसिदबाट प्राप्त गरेको आम्दानी र त्यसको जोड जम्मा एकिन गरी कार्यालयले बैंक दाखिला गर्नु पर्दछ । प्रयोग भएका नगदी रसिद र त्यसबाट प्राप्त भएको आम्दानी सम्बन्धमा नगदी रसिदको नमूना छनौट गरी परिक्षण गर्दा हाटीबनगाई गा.वि.स.को रसिद नं. ३६९५१ देखि ३७००० सम्मको ठेलीको जोड जम्मा रु. ७३४।५० र कम्हरिया गा.वि.स.को र.नं. ३२००१ देखि ३२०५० सम्मको रसिदमा मु.अ.कर रु. १०००।- घटि असुल भएको देखियो । नगदी रसिदको जोड जम्मामा ध्यान नपुरयाएको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा आन्तरिक आय घटी हुन जाने देखिन्छ। तसर्थ माथि उल्लेखित घटि भएको रकम सम्बन्धितबाट असुल गर्नु पर्ने रु.	१,७३४।५०		
५.८		**<u>मुल्य अभिवृद्धि करः</u>-** आन्तरिक आयका ठेक्का पट्टाहरुमा मु.अ.कर ऐन २०५२ को दफा १५(३) अनुसार असुल भएको रकममा १३ प्रतिसतले हिसाब गरि मु.अ.कर समेत असुल गर्नु पर्दछ । तर देहायको विवरण अनुसारका आन्तरिक आयका ठेक्का पट्टाहरुमा मुल्य अभिवृद्धि कर असुल गरेको देखिएन ।			

क्र.स.	ठेक्काको नाम	ठेकेदारको नाम	असुली रकम	मु.अ.कर
१	भार्तिय नम्बरका ट्रकहरुको प्रवीश शुल्क	ब्रेभ कन्सट्रक्सन	४५०००००।००	५८५०००।००
२	पशु चौपाया जिल्ला निकासी	विरेन्द्र कु.राना मगर	२४४४०००।००	३१७७२०।००
३	जडिबुटी काठ आदि जिल्ला निकासी ठेक्का	सुमित कन्सट्रक्सन	६१८०००।००	८०३४०।००
४	हाड छाला ठेक्का	नवि महम्मद	१०११११।००	१३१४४।००
५	तामनगर बेथरी पटके सवारी कर	गौचन निर्माण सेवा	२५०००००।००	३२५०००।००
६	धकधई खैरेनी पटके सवारी कर	सुमित कन्सट्रक्सन	२००५०१।००	२६०६५।००
७	मंगलापुर कान्छीबजार पटके सवारी कर	पवन कुमार गुप्ता	२११११११।००	२७४४४।००
८	बाँसगढी सुर्यपुरा पटके सवारी कर	जगतप्रसाद पौडेल	१४५५००।००	१८९१५।००
९	लुम्बिनी कक्रहवा पटके सवारी कर	निरज कुमार श्रीवास्तव	७३५५५।००	९५६२।००
१०	हाटीबनगाई मर्चवार पटके सवारी कर	जगरनाथ चौधरी	४६५६०१।००	६०५२८।००
११	फायरलाईन रुद्रपुर पटके सवारी कर	तिल ब.खत्री	२६००००।००	३३८००।००

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td>१२</td><td>ड्राईभर टोल रोहणी पटके सवारी कर</td><td>पोषकान्त पाण्डे</td><td>२१००००।००</td><td>२७३००।००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>१५२४८१८।००</td></tr>
</table>
ऐन नियमको व्यवस्था उपर कार्यालयले ध्यान नपुरयाएका कारण यसरी मु.अ.कर छुट हुन गएको देखिन्छ । यसबाट सरकारी राजस्व असुली न्युन हुन जान्छ । तसर्थ ऐन अनुसार लाग्ने मु.अ.कर सम्बन्धितबाट असुल गर्नु पर्ने रु.
</td>
<td>१५,२४,८१८।-</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>६
६.१</td>
<td></td>
<td>
<u>वित्तिय तथा आर्थिक व्यवस्थापनः</u>
<u>अग्रिम करः</u> सरकारी कार्यालयले आर्थिक कारोवार गर्दा आयकर ऐन २०५८ को दफा ८७/८८/८९ अनुसारको भुक्तानीमा लाग्ने कर कट्टी गरेर मात्र भुक्तानी दिनु पर्दछ । तर देहायको विवरण अनुसारको भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टा गरेको देखिएन ।
<table>
<tr><td>भौ.नं. र मिति</td><td>कार्यक्रमको नाम</td><td>विवरण</td><td>भुक्तानी रकम</td><td>कर रकम</td></tr>
<tr><td>२२६।०६९।२।२१</td><td>जिविस अनुदान</td><td>फुरान पर्सौनी भ.नि. सामान खरिद</td><td>६०७३५।००</td><td>९११।००</td></tr>
<tr><td>२२७।०६९।२।२१</td><td>जिविस अनुदान</td><td>राधाकृष्ण मन्दिर भ.नि. सामान खरिद</td><td>९१७७७।००</td><td>१३७७।००</td></tr>
<tr><td>२३४।०६९।२।२१</td><td>जिविस अनुदान</td><td>घोलामा कर्ल्भट नि.सा.खरिद</td><td>१६१५१०।००</td><td>२४२३।००</td></tr>
<tr><td>२४२।०६९।२।२४</td><td>जिविस अनुदान</td><td>पुस्तकालय भ.नि.सामान ख.</td><td>५२४९०।००</td><td>७८७।००</td></tr>
<tr><td>२४६।०६९।२।२४</td><td>जिविस अनुदान</td><td>आनन्दवन खा.पा. सा.खरिद</td><td>२२८२१९।००</td><td>३४२३।००</td></tr>
<tr><td>२४७।०६९।२।२४</td><td>जिविस अनुदान</td><td>रुपन्देही क्या.भ.नि.सा.खरिद</td><td>१११५२७।००</td><td>१६७३।००</td></tr>
<tr><td>२५८।०६९।३।५</td><td>जिविस अनुदान</td><td>बाउण्ड्रीवाल निर्माण सा.ख.</td><td>१५६७५६।००</td><td>२३५१।००</td></tr>
<tr><td>२३२।०६९।२।२१</td><td>जिविस अनुदान</td><td>आदिवासी दिवस हल भाडा</td><td>१३२२२।००</td><td>१३२२।००</td></tr>
<tr><td>२३५।०६९।२।२२</td><td>जिविस अनुदान</td><td>प्रशिक्षक भत्ता भुक्तानी</td><td>२४०००।००</td><td>३६००।००</td></tr>
<tr><td>३२२।०६९।३।१८</td><td>जिविस अनुदान</td><td>तालिम संचालन हल भाडा र संयोजक भत्ता कर</td><td>३५००।००
१०५००।००</td><td>५२५।००
१०५०।००</td></tr>
<tr><td>३२५।०६९।३।१८</td><td>जिविस अनुदान</td><td>सामान खरिद</td><td>६८०२३।००</td><td>१०२०।००</td></tr>
<tr><td>३३१।०६९।३।१८</td><td>जिविस अनुदान</td><td>साहारा इन्सिटच्युट, शुल्क भुक्तानी, बुटवल</td><td>७५०००।००</td><td>११२५।००</td></tr>
<tr><td>३९९।०६९।३।२५</td><td>जिविस अनुदान</td><td>विज खरिद बाबा विज भण्डार</td><td>१४८५००।००</td><td>२२२७।००</td></tr>
<tr><td>३९९।०६९।३।२५</td><td>जिविस अनुदान</td><td>बुद्ध एग्रो कन्सर्न</td><td>१२४५००।००</td><td>१८६८।००</td></tr>
<tr><td>विभिन्न</td><td>कोष चालु</td><td>नेपाल रेडक्रस सोसाइटी घरभाडा</td><td>९४८९३।००</td><td>९४८९।००</td></tr>
<tr><td>४८।०६८।४।२३</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>बरेवा उ.मा.वि. भवन नि.</td><td>१५७२६०।००</td><td>२३५९।००</td></tr>
</table>
</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
</table>

		सा.खरिद		
४८।०६८।४।२३	कोष पूँजिगत	ढुवानी भाडा	२२०००।००	२२००।००
५१।०६८।४।२३	कोष पूँजिगत	जनभावना मावि भवन नि. सा.खरिद	४४५३०६।	६६८०।००
९७९।०६९।३।१४	कोष पूँजिगत	तर्कवलिया गैडहवा सडक ग्राभेल ढुवानी भाडा	१२००००।००	१२०००।००
२५।०६८।४।१५	कोष पूँजिगत	रामपुर पाल्पा सडक ग्राभेल ढुवानी भाडा	६५२७२०।००	६५२७२।००
४३।०६८।४।२२	कोष पूँजिगत	राधा कृष्ण सतसंघ भ.नि. सामान खरिद	१८५७५५।००	२७८६।००
५५।०६८।४।२५	कोष पूँजिगत	साधाना महिला मा.वि. फर्निचर खरिद	१७५३००।००	२६२९।००
५७।०६८।४।२६	कोष पूँजिगत	प्रगति निमावि भवन निर्माण मालसामान खरिद	१०६२९३।००	१५९४।००
नखूल्ने	सव हे.पो.	कम्हरिया हे.पो. भवन नि.सा.	१३५०४८।००	२०२६।००
४३।०६९।२।३१	महिला तथा बालबालिका कोष	तिज गित प्रतियोगिता विजयी खा.पा. तथास.स. पुरस्कार	३००००।००	७५००।००

कार्यालयले आर्थिक ऐन नियमको पालनामा ध्यान नपुराएका कारण कर छुट हुन गएको देखिन्छ । यसरी ऐन अनुसार लाग्ने कर छुट हुँदा सरकारी राजस्व न्युन हुन जान्छ । तसर्थ ऐन अनुसार लाग्ने कर असुल गर्नु पर्दछ रु. १,४०,२१७-

६.२ **अनुदान:** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम ४६ (३) अनुसार अधिकार प्राप्त अधिकारीले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा बिल भरपाई सहितको श्रेस्ता राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले विभिन्न गाउँ विकास समितिहरु, नगरपालिका तथा अन्य संघ संस्थाहरुलाई खर्चसँग सम्बन्धित बिल भरपाई, नापी किताब, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन, जाँचपास फरफारक आदि आधारभुत प्रमाण कागजात संलग्न नगरी देहायको विवरण अनुसार सडक, खानेपानी, सिंचाई भवन निर्माण आदि कार्यका लागि सम्बन्धित संस्थाको बैंक खातामा अनुदान स्वरुप बजेट खर्च लेख्ने गरेको देखियो । यस विषयमा छलफल गर्दा अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ अनुसार रु. ३,००,०००।- भन्दा सानो रकमका योजनाहरु गा.वि.स.हरुलाई संचालन गर्न दिनु पर्ने व्यवस्था अनुसार यसरी अनुदान दिएको कार्यालयको भनाई रहेको छ । तथापि जिल्ला विकास समितिले अनुदान दिंदा रु. ३,००,०००।- भन्दा बढी रकमका योजना समेत दिने गरेको एकातर्फ देखिन्छ भने अर्को तर्फ रु. ३,००,०००।- भन्दा घटि रकमका योजना समेत जि.वि.स. आफैले संचालन गर्ने गरेको पनि छ । यसले गर्दा नियमावली र कार्यविधिको व्यवस्था एक आपसमा सामाञ्जस्य नभएको

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>र जिल्ला विकास समितिले पनि त्यसलाई कार्यान्वयन गर्दा एकरुपता कायम गर्ने नगरेकोले यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसले गर्दा योजना संचालनमा द्धिविधा एवं असजिलो पर्न गएको छ । तसर्थ नियमावलीले गरेको व्यवस्था अनुसार कार्यालयले विभिन्न गाउँ विकास समितिहरु, नगरपालिका तथा अन्य संघ संस्थाहरुलाई दिएको अनुदान रकमको बिल भरपाई, नापी किताब, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन, जाँचपास फरफारक आदि आधारभुत प्रमाण कागजात संलग्न गरि नियमित गर्नु पर्ने देखिएको रु.
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>भौ.नं. र मिति</th><th>अनुदान दिएको संस्थाको नाम</th><th>अनुदान रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>जिविस अनुदान</td><td>२५५।०६९।३।५</td><td>बुटवल नपा</td><td>४३२०००।००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>९।०६८।४।९</td><td>जि.फुटबल संघ, रुपन्देही</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१०।०६९।२।१६</td><td>करौता गा.वि.स.</td><td>२०००००।००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८११।०६९।२।१६</td><td>खुदाबागर गाविस</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१२।०६९।२।१६</td><td>तेनुहवा ,,</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१३।०६९।२।१६</td><td>रोईनिहवा ,,</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>७</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१४।०६९।२।१६</td><td>लुम्बिनी ,,</td><td>५००००।००</td></tr>
<tr><td>८</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१५।०६९।२।१६</td><td>मझगाँवा ,,</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>९</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८१६।०६९।२।१६</td><td>बैरघाट ,,</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>८२२।०६९।२।१७</td><td>सिद्धार्थनगर नगरपालिका</td><td>१९०००००।००</td></tr>
<tr><td>११</td><td>कोष पूँजिगत</td><td>९६२।०६९।३।१२</td><td>विभिन्न १८ गाविस</td><td>७५००००।००</td></tr>
<tr><td>१२</td><td>मर्मत संभार कोष</td><td>२०।०६९।३।१२</td><td>विभिन्न ८ गाविस</td><td>६५००००।००</td></tr>
<tr><td>१३</td><td>वातावरण विकास कोष</td><td>४।०६९।३।७</td><td>बुटवल न.पा.</td><td>१०००००।००</td></tr>
<tr><td>१४</td><td>गरिवी निवारण कोष</td><td>६।०६८।४।२२</td><td>दिगो विकास प्रतिष्ठान नेपाल</td><td>२६०००।००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>४७०८०००।००</td></tr>
</table>
</td>
<td>४७,०८,०००।-</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>६.३</td>
<td></td>
<td>पेश्की: स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १९० अनुसार बाँकी देखिएको पेश्की रकम फछ्र्यौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । लेखा परिक्षणमा प्राप्त एकीकृत पेश्की बाँकी विवरण अनुसार गत बर्ष सम्मको पेश्की जिम्मेवारी रु. ५,११,७५,२८१।०२ रहेकोमा यस बर्ष रु. ७३,६८,२२४।- फछ्र्यौट भई बाँकी रहेको रु. ४,३८,०७,०५७।०२ मा यस बर्षको बाँकी पेश्की रु. ७४,६६,०००।- थप गर्दा यस बर्षको अन्त सम्मको बाँकी पेश्की रु. ५,१२,७३,०५७।०२ देखिन गएको छ । यस मध्ये लेखापरिक्षणको क्रममा बिल, भरपाई दाखिला प्रमाण पेश गरी निर्मला</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
</table>

कण्डेलको रु. २५,०००।- बिमला पन्थीको रु. ५०,०००।- र नेपाल दृष्टिविहिन उत्थान संघको रु. २०,०००।- समेत रु. ९५,०००।- फछर्यौट गरी बाँकी रहेको यस बर्षको पेश्की रु. ७३,७१,०००।- समेत यस बर्षको अन्त सम्मको पेश्की बांकी रु. ५,११,७८,०५७०२ हुन गएको छ । देहायको विवरण अनुसार विभिन्न कर्मचारी, निर्माण व्यवसायी एवं संघ संस्थाको नाममा त्यस बर्ष गएको पेश्की फछर्यौट नभई बांकी नै देखियो ।

जिविस अनुदान

क्र.स.	मिति	पेश्की लिनेको नाम	पेश्की ?कम
ज्ञ	द्ण्टढरण्घरद्दद्ध	पदम बहादु? वि.क.	५०००।००
द्द	द्ण्टडरज्ञद्दरद्दठ	पिताम्ब? लम्साल, बुनपा	५०००।००
घ	द्ण्टडरज्ञज्ञरण्ज्ञ	तम बहादु? पुर्जा, प?िहा	२५०००।००
द्ध	द्ण्टडरण्डरद्दड	मोहित यादव, बु४ ज्योति कलेज	९०००।००
छ	द्ण्टडरज्ञज्ञरज्ञछ	होमनाथ पाΘ, रूपन्देही जिल्ला खेलकुद समिति	२००००।००
ट	द्ण्टडरज्ञज्ञरद्दज्ञ	इश?ाक अहमद, बोगी	१२०००।००
ठ	द्ण्टढरण्ज्ञरण्छ	धनबहादु? गुरू)ग, सिनपा	२००००।००
ड	द्ण्टढरण्घरज्ञज्ञ	शान्ति वि.क., दलित पत्रका?	२५०००।००
		जम्मा	१२१०००।००

जिविस कोष चालु

ज्ञ	द्ण्टडरटरट	सुर्यकान्त श्रिमि?	१००००।००
		जम्मा	१००००।००

जिविस कोष पु)जिगत

ज्ञ	द्ण्टढरण्घरज्ञद्द	मनु खका	२५०००।००
द्द	द्ण्टढरण्ज्ञरण्ट	बसन्तमᎤि पोखे?ल, सिनपा	४००००।००
घ	द्ण्टडरण्द्धरण्ज्ञ	बहादु? प्रसाद लोध, मानमदे?िया	८७०००।००

द्ध	द्दण्टढरण्घरज्ञड	मöि?ाम भट्ट?ाई, सिनपा	१३०००।००
छ	द्दण्टढरण्घरण्ट	यम?ाज पाठे, बुनपा	३५०००।००
ट	द्दण्टढरण्द्दरज्ञठ	दिकिस?ा बस्याल, बुनपा	९०००।००
ठ	द्दण्टडरण्द्धरज्ञछ	बासुदेव ३िमि?, श)क?नग?	१४०००।००
ड	द्दण्टडरण्द्धरद्दद्द	महेन्द्र प्रसाद भुषाल, बुनपा	७०००।००
ढ	द्दण्टडरण्द्धरघद्द	?ामचन्द्र पन्थी, जिल्ला समिति	५०००।००
ज्ञण	द्दण्टडरण्छरद्दण	बाबु?ाम खनाल, जिल्ला प्रशान.का.	१००००।००
ज्ञज्ञ	द्दण्टडरण्डरण्ज्ञ	६)क प्रसाद १वाली, सिनपा	२००००।००
ज्ञद्द	द्दण्टडरज्ञणरद्दण	५वि १वाली, सिर्जनशिल साहित्यिक	८०००।००
ज्ञघ	द्दण्टढरण्ज्ञरण्द्ध	ओम कुमा? श्रेष्ठ, लायन्स क्लव	८०००।००
ज्ञद्ध	द्दण्टढरण्द्दरण्द्द	ा(गितु गि?ि, सिनपा	२००००।००
ज्ञछ	द्दण्टढरण्द्दरज्ञठ	दिपक १वाली, नेपाल पत्रका? महास)३	१३५००।००
ज्ञट	द्दण्टढरण्घरज्ञण	ा.हि?ालाल १वाली	२००००।००
ज्ञठ	द्दण्टढरण्ज्ञरज्ञड	ðेकबहादु? चौध?ी	६५०००।००
ज्ञड	द्दण्टडरज्ञज्ञरण्ज्ञ	मोजिव अलि, भै?हवा बहुमुखी क्याम्पस	६०००।००
ज्ञढ	द्दण्टढरण्ज्ञरण्ट	अव?ा? निर्माö सेवा, बोदबा?	१३५०००।००
द्दण	द्दण्टढरण्द्दरघद्द	ए.पि. कन्ð्क्सन, सिनपा	१४९०००।००
द्दज्ञ	द्दण्टढरण्ज्ञरद्दछ	निर्मल निर्माö सेवा, आनन्दवन	३५९०००।००
द्दद्द	द्दण्टडरण्छरद्दण	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, रूपन्देही	१८००००।००
द्दघ	द्दण्टडरण्छरज्ञछ	बु४ सामुदायिक ðेलिभिजन	८०००।००
द्दद्ध	द्दण्टडरण्ठरद्दछ	गोमति विक	९०००।००
द्दछ	द्दण्टडरण्डरज्ञद्द	स)जिता अधिका?ी,आशाज्योति सहयोग	३००००।००

द्दट	द्दण्टडरज्ञज्ञरण्घ	ओम कुमा? श्रेष्द	१०००।००
द्दठ	द्दण्टडरज्ञद्दरज्ञघ	लुम्बिनी सु. तथा स)चा? सहका?ी स.	३१०५००।००
द्दड	द्दण्टडरज्ञद्दरज्ञघ	बु(न(पा सत्य शाहि कला केन्द्	१००००।००
द्दढ	द्दण्टडरज्ञद्दरज्ञट	बालकृष्ण भट्ट?ाइ नेपाल बुश्रीजिवि प?िषद	१३०००।००
		जम्मा	१६१००००।००

सक बौ

ज्ञ	द्दण्टढरण्घरज्ञड	प्रितम विर्ल्स ए० अ?	२५००००।००
		जम्मा	२५००००।००

महिला तथा बाल विकास कोष

ज्ञ	द्दण्टडरछरठ	विना ?ाना सालझठी	१२०००।००
द्द	द्दण्टडरछरज्ञघ	माया ?ावल सिनपा	८०००।००
		जम्मा	२००००।००

ग?िवी निवा?ण तथा सा.प.

ज्ञ	द्दण्टढरण्घरज्ञड	पदम बहादु? विक	१०००००।००
द्द	द्दण्टढरण्द्दरद्दज्ञ	देवदह गाविस	९०००००।००
घ	द्दण्टढरण्घरण्घ	सुमित्रा शर्मा,सेतो गु?ा)स बाल विकास	९००००।००
द्ध	द्दण्टडरण्ठरण्घ	दिपक अधिका?ी, स)गालो दर्पण	४०००।००
छ	द्दण्टढरण्द्दरज्ञड	माधव क्षेत्री, सुर्यपु?ा	६०००।००
ट	द्दण्टडरण्द्धरद्दघ	दुर्गा प्रसाद श्रेष्७	६००००।००
		जम्मा	११६००००।००

?ाममणि क्याम्पस

ज्ञ		एम के निर्माण सेवा	४२०००००।००
		जम्मा	४२०००००।००

		जम्मा जम्मी ७३७१०००।०० तोकिएको योजना अनुसार कार्यक्रम संचालन नगर्ने एवं बर्षान्तमा पेश्की खर्च लेख्ने कारणले गर्दा यसरी पेश्की बाँकी रहन गएको देखिन्छ। यसबाट एकातर्फ आर्थिक ऐन नियमको परिपालना नहुने र अर्को तर्फ पेश्कीको मात्रा बढदै जान्छ । तसर्थ पेश्कीमा नियन्त्रण गरी बाँकी रहेको पेश्की अविलम्ब फछ्यौंट गर्नु पर्ने रु.	रु. ७३,७१,०००।-		
६.४		**विमा र पुरस्कारः** जिल्ला विकास समितिको कोष तर्फका कर्मचारीहरु सेवा निवृत्त हुँदा निजहरुले पाउने उपदान, विमा, औषधी उपचार आदि सुविधा वापतको रकम कर्मचारी कल्याण कोषबाट खर्च लेख्नु पर्दछ । तर यो बर्ष सेवा निवृत्त भएका कोष तर्फका निम्न कर्मचारीहरुलाई विमा एवं पुरस्कार वापतको रकम रु. १,३८,६६१।- कर्मचारी कल्याण कोषबाट खर्च नलेखि जि.वि.स. कोष चालुबाट खर्च लेखेको देखियो । कर्मचारी कल्याण कोषको खर्च घटाउने मनसायले यसरी कोष चालुबाट खर्च गरेको देखिन्छ। यसले गर्दा कोष चालु शीर्षकबाट गरिने कार्यक्रममा असर पर्नजाने देखिन्छ। तसर्थ कोष चालुबाट खर्च भएको रु. १,३८,६६१।- कर्मचारी कल्याण कोषबाट सोधभर्ना हुनु पर्ने रु. भौ.नं. र मिति — कर्मचारीको नाम — रकम ६१८।०६९।२।३० — असई पूर्णवासी यादव — ४५,४७१।- ६१७।०६९।२।३० — का.स. धनमाया श्रेष्ठ — ४८,५००।- ६१६।०६९।२।३० — ख. सोमनाथ मिश्र — ४४,६९०।- जम्मा रु. १,३८,६६१।-	१,३८,६६१।-		
६.५		**तलबी प्रतिवेदनः** निजामति सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख (२) अनुसार सरकारी कार्यालयमा कार्यरत निजामति सेवा तर्फका कर्मचारीहरुको सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट र अनुदान एवं कोष तर्फका कर्मचारीहरुको स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १८/३९ र ६० अनुसार जि.वि.स.का आन्तरिक लेखापरीक्षकबाट बार्षिक तलब प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्दछ। तर यस बर्ष कार्यालयले बार्षिक तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई अनुदान तर्फ रु. २,६४,०८,७५८।- र कोष तर्फ रु. ८१,८७,०५४।- गरी जम्मा रु. ३,४५,९५,८१२।- तलब खर्च लेखेको देखियो । तलबी प्रतिवेदन पारित गर्ने कुरामा कार्यालय प्रमुखबाट कडाई नगरेको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसरी तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई खर्च लेख्दा ग्रेड बढी भुक्तानी हुने संभावना रहन्छ । तसर्थ ऐन एवं नियमावलीको व्यवस्था अनुसार तलबी प्रवितेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्दछ।			
६.६		**आन्तरिक लेखापरीक्षणः** स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा २३२(१)मा जिल्ला किवास समितिको आन्तरिक लेखा			

<table>
<tr><td></td><td></td><td>परिक्षण आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाले गर्ने व्यवस्था छ । सो अनुसार स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावी, २०६४ को नियम ५८ मा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम जिल्ला विकास समिति र गाउँ विकास समितिहरुको समेत मासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तद्नुसार आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाले मासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने गरेको देखिएन । स्वीकृत दरबन्दी अनुसारको पदपूर्ति नभएको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसबाट आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था मजबुत तुल्याउन गाह्रो पर्न जान्छ । तसर्थ रिक्त दरबन्दी यथासिघ्र पूर्ति गरि मासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरि आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्थालाई अझ मजबुद तुल्याउनु पर्दछ ।</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>६.७</td><td></td><td>आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनः आन्तरिक लेखापरीक्षणले औंल्याएका व्यहोरा उपर कारवाही गरि अन्तिम लेखापरिक्षण हुँदाका बखत लेखा श्रेस्ता दुरुस्त बनाउनु पर्दछ । तर यस कार्यालयको आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनले औंल्याएका देहायका व्यहोरा उपरको कारवाही भए गरेको देखिन आएन । अन्तिम लेखापरिक्षणको कारवाही प्रारम्भ भएपछि मात्र आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन प्राप्त हुन आएकोले कारवाही हुन नसकेको स्थिति देखिन्छ । तसर्थ यथासमयमै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरि प्रतिवेदनले औंल्याएका व्यहोराहरु उपरको कारवाही गरिनु पर्दछ ।
क) देहायको विवरण अनुसारका हाल प्रयोजनमा नआएका खाताहरुमा बाँकी रहेको रक आय खातामा ट्रान्सफर गरि शुन्य गर्नु पर्ने रु.
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>वि.वि.वि.कार्यक्रम</td><td>६७७१८१।८८</td></tr>
<tr><td>२</td><td>क्षमता विकास कार्यक्रम</td><td>१७५।२२</td></tr>
<tr><td>३</td><td>मानव संसाधन</td><td>१८६५९८।५४</td></tr>
<tr><td>४</td><td>गाविस म्याचिंग</td><td>५७५०००।००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>अन्य निकाशा</td><td>३१८५०।०</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा रु.</td><td>१४,७०,८०५।६४</td></tr>
</table>
ख) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम खातामा बर्षान्तमा बाँकी रहेको रु. २,०००।- क-१-६ बेरुजु खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रु.
ग) देहायको कार्यालय एवं कार्यक्रमहरुमा दिएको सापटी रकम आर्थिक बर्षको अन्त सम्म पनि सोधभर्ना भएको नदेखिएकोले सापटी सोधभर्ना हुनु पर्ने रु.
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>सापटी गएको कार्यालय तथा कार्यक्रमको नाम</th><th>सापटी रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>जिल्ला कारागार शाखा रुपन्देही</td><td>५०००००।००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>भारतीय सहयोग (पोखरभिण्डी मावि)</td><td>३१५५२२६।००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>भारतीय सहयोग (रामनरेश मावि)</td><td>१८१७१३।००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>भारतीय सहयोग (राममणि क्याम्पस)</td><td>४२२८३३८।००</td></tr>
</table></td><td>१४,७०,८०५।६४

२,०००।-

८६,२९,५१९।-</td><td></td><td></td></tr>
</table>

		५ | गत बर्षको सापटी | ५६४२४२।०० जम्मा | ८६२९५१९।०० घ) स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली,२०६४ को नियम ६० (१) अनुसार अनुसूचि ६६ बमोजिमको ढाँचामा ठेक्का सम्बन्धी लागत र अनुसूचि ६४ को ढाँचामा नापी किताब नियन्त्रण खाता तयार गर्नु पर्नेमा तयार गरेको देखिएन । ङ) अर्थ मन्त्रालय वैदेशिक सहायता समन्वय महाशाखाको च.नं. ९६२ मिति २०६५।१२।२ को पत्रानुसार भारतीय सहयोगमा संचालित साना सहयोग विकास योजनाहरुको बिल भुक्तानी हुँदा मु.अ.कर सम्बन्धित स्थानीय निकायले तिर्ने र स्थानीय निकायबाट सोधभर्ना माग भैआएपछि अर्थ मन्त्रालयले त्यस्तो मु.अ.करको रकम सम्बन्धित स्थानिय निकायलाई फिर्ता दिने उल्लेख छ । सो अनुसार देहायको विवरण अनुसार यस बर्ष भुक्तानी भएको मु.अ.कर रु. ११,४७,४७४।४३ अर्थ मन्त्रालयबाट सोधभर्ना लिनु पर्नेमा नलिएको रु. क्र.स. | योजनाको नाम | भुक्तानी मु.अ.कर रकम १. | राममणि बहुमुखी क्याम्पस | २,५५,७७४।२६ २. | पोखरभिण्डी मा.वि. | ८,९१,७००।१७ जम्मा रु. ११,४७,४७४।४३	११,४७,४७४।४३		
		च) नदिजन्य पदार्थ आन्तरिक बिक्री वापत बुटवल नगरपालिकाको च.नं. १२।२०६८।११।२३ को पत्रसाथ रु. २५,५००।- जि.वि.स.मा प्राप्त हुनु पर्नेमा रु. २२,५००।- मात्र प्राप्त भएकोले नपुग रकम सम्बन्धितबाट असुल गर्नु पर्ने रु.	३,०००।-		
		छ) स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ को नियम २०८ अनुसूचि २४(३)बमोजिम जिल्ला विकास समितिले जिल्लामा स्थापना भएका क्रेसर, सिमेन्ट, छड, मदिरा कागज आदि उद्योगहरुमा वातावरण प्रदुषण शुल्क लगाउन १८ औं जिल्ला परिषदले निर्णय गरेको देखिन्छ । सो निर्णयानुसार यस बर्ष रु. ३६,३५,०००।- कर संकलन हुनुपर्नेमा रु. ८,९४,०००।- मात्र संकलन भएको छ । तसर्थ कर असुली कार्यमा प्रभावकारिता ल्याउनु जरुरी छ ।			
६.८		**आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था:** सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) नियमावली २०६५ बमोजिम तालुक कार्यालयले मातहत कार्यालयको निरिक्षण गरी देखिएको व्यहोरा कार्यालयको निरिक्षण पुस्तिकामा उल्लेख गर्नु पर्ने र यसरी उल्लेख गरेको व्यहोरामा कार्यालयले कारवाही समेत गर्नु पर्दछ । त्यसैगरी आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को अनुसूचि १४ बमोजिमको ढाँचामा कार्यालयले आर्थिक कारोवारको संक्षिप्त बार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी तालुक कार्यालयमा समेत पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । तर सो अनुसार तालुक कार्यालयबाट निरिक्षण भएको र आर्थिक कारोवारको संक्षिप्त बार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन । नियमावलीले गरेको व्यवस्थामा ध्यान नपुरयाएका कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था मजबुत हुन सक्दैन । तसर्थ नियमावलीले गरेको व्यवस्थाको पालना गरिनु पर्दछ ।			

७ ७.१		**जनशक्ति व्यवस्थापनः** **दरबन्दी र पदपूर्तिः** कार्यालयले स्वीकृत दरबन्दी अनुसारका पदहरु पूर्ति गरी तोकिएको लक्ष्य अनुसारका कामहरु सम्पन्न गर्नु पर्दछ । लेखापरिक्षणमा प्राप्त दरबन्दी तथा पदपूर्ति सम्बन्धी विवरण अनुसार विभिन्न पदहरुका गरि जम्मा ८० जनाको स्वीकृत दरबन्दी मध्ये ६३ जना मात्र पदपूर्ति भै १७ पदहरु रिक्त रहेको देखियो । रिक्त पदहरुमा कार्यक्रम अधिकृत एक, इन्जिनियर दुई, लेखापाल दुई, नासु पाँच, ओसी एक, सलेपा तीन, कार्यालय सहयोगी दुई भान्से एक रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी गा.वि. स. सचिव तर्फ ६९ जनाको दरबन्दी रहेकोमा ६६ पूर्ति भई ३ रिक्त रहेको देखिन्छ । कार्यालयले समयमा नै पदपूर्तिको कार्य नगरेकोले दरबन्दी रिक्त रहेको पाईयो । यसरी स्वीकृत दरबन्दी पूर्ति नहुँदा तोकिएको लक्ष्य अनुसारको प्रगति हाँसिल गर्न कठिन पर्ने र सर्वसाधारण (सेवाग्राही) को काममा समेत असर पर्न जाने देखिन्छ । तसर्थ तोकिएको दरबन्दी अनुसारका पदहरु समयमै पूर्ति गरिनु पर्दछ ।			
८ ८.१		**कार्यक्रम कार्यान्वयनः** **ठेक्का सम्झौताः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २०(३) बमोजिम कार्यालयले लागत अनुमान तयार गर्ने, ठेक्का पट्टा स्वीकृत गर्ने कार्य प्रथम चौमासिक अवधिमा समाप्त गरि सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्राप्त यस सम्बन्धि विवरण अनुसार यस बर्ष सम्झौता र संचालन गरेका जम्मा ६६ ठेक्को सम्झौता अंक रु. ८,५१,५७,५४३।- मध्ये प्रथम चौमासिकमा रु. ४५,१४,३३५।- का ४ ठेक्का, दोश्रो चौमासिकमा रु. ५,१०,०८,६१३।- का २५ ठेक्का र तेश्रो चौमासिकमा रु. २,९६,३४,५९६।- को ३७ ठेक्का सम्झौता एवं संचालन गरेको देखियो । ठेक्का संख्या ६६ मध्ये ४ ठेक्का मात्र नियमावलीमा तोकेको अवधि भित्र सम्झैता भई बाँकी रु. ८,०६,४३,२०८।- का ६२ ठेक्काहरु नियमावलीमा तोकेको अवधि भित्र सम्झौता एवं संचालन गरेको देखिएन । अझ त्यस मध्ये पनि रु. २,९६,३४,५९६।- का ३७ ठेक्काहरु बर्षान्त अर्थात आषाढ महिनामा मात्र सम्झौता गरि संचालन भएका छन् । यसो हुनुको मुख्य कारणमा तालुक विभागबाट अख्तियारी समयमा नआउनु, कार्यालयले सममै कार्यक्रम नबनाउनु, तोकिएको समयमा योजनाको संचालन नगरी ढिलाई गर्नु आदि रहेका छन् । यसरी तोकिएको समयमा योजना संचालन गर्न नसक्दा गुणस्तरीय तवरबाट समयमै योजना सम्पन्न गर्न कठिनाई पर्ने देखिन्छ । तसर्थ ठेक्काको व्यवस्थापनमा समुचित ध्यान पुरयाउनु पर्दछ ।			
८.२		**म्याद थपः** कार्यालयले उपभोक्तृ समिति मार्फत निर्माण कार्य गराउँदा समितिसँग भएको सम्झौतमा तोकिएको अवधि भित्र कार्य सम्पन्न गर्नु पर्दछ । काबु बाहिरको परिस्थिति पर्न गई म्याद थप गर्नु पर्ने अवस्था भएमा त्यस्तो परिस्थिति खुलाई निर्णय गरि उचित रुपमा मात्र म्याद थप गरिनु पर्दछ । कार्यालयबाट प्राप्त म्याद सम्बन्धी विवरण अनुसार विभिन्न ३ योजनामा शुरु अवधिको ५०प्रतिसत सम्म, एक योजनामा ५१ प्रतिसत देखि सतप्रतिसत सम्म र एक योजनामा सत्प्रतिसत भन्दा पनि बढी अवधिको म्याद थप दिएको देखियो । तोकिएको कार्यतालिका अनुसार उपभोक्ता समितिले काम नगरेको कारण यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसरी उपभोक्ता समितिले			

		योजनाको काममा ढिलाई गर्ने र कार्यालयले पनि क्रमिक रुपमा म्याद थप दिदैं सत्प्रतिसत भन्दा पनि बढी अवधि थप गर्दै जाँदा समयमा कार्य सम्पन्न नहुने, निर्माण सामग्रीको मुल्य बढदै जाने, गुणस्तरीय काम नहुने आदि अवस्था आउन सक्दछ । तसर्थ तोकिएको समयमा नै योजना सम्पन्न गर्न उपभोक्ता समिति एवं कार्यालयले ध्यान पुरयाउनु पर्दछ ।			
९		**धरौटीः** धरौटी तर्फ श्रेस्ता अनुसारको मौज्दात र बैंक मौज्दातको हिसाब मिलान गर्नु पर्दछ । गत बर्षको जिम्मेवारी रु. २,४०,६५,०४२।४३ यस बर्षको आम्दानी रु. ५९,६४,७२५।४४ गरि जम्मा आम्दानी रु. ३,००,२९,७६७।८७ मध्येबाट फिर्ता भएको रु. ८०,०८,३९३।- घटाई श्रेस्ता अनुसार बाँकी रु. २,२०,२१,३७४।८७ हुनु पर्नेमा बैंक खातामा रु. २,१३,८६,४३४।८७ मात्र बाँकी भै गत विगत बर्ष देखिनै बैंक घटी रकम रु. ६,४७,९४०।- देखिन आएको छ । गत विगत बर्ष देखि नै यसको खोजी निति नगरेको कारणले यस्तो अवस्था देखिन आएको छ । यसरी बैंक घटी देखिदा धरौटी राख्ने व्यक्ति वा संस्था धरौटी फिर्ता माग्न आएमा दिन सक्ने अवस्था रहँदैन । तसर्थ अविलम्ब छानविन गरि घटि रकम असुल गरिनु पर्दछ ।			

क्र.स.	गो.भौ.नं. मिति	विवरण	रकम	फछ्र्यौट विवरण	रकम
१० १०.१		**बजेट व्यस्थापनः** **अख्तियारीः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम २३ अनुसार हरेक आर्थिक बर्षको स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम र खर्च गर्ने अख्तियारी सम्बन्धित मन्त्रालयले आर्थिक बर्ष शुरु भएको १५ दिन भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । तर यस बर्ष पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम सचालन गर्नको लागि रु. १,६९,७७,०००।- को अख्तियारी स्थानीय विकास मन्त्रालयको च.नं. ९९ मिति २०६९।३।६ को पत्रबाट यस कार्यालयमा पठाएको देखियो । नियमावलीको पालना नगरी अख्तियारी पठाएको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसरी आषाढ महिनामा अख्तियारी पठाएको कारण कार्यालयले कार्यक्रम संचालनको लागि सोही महिनामा पेश्की दिंदा बर्षान्तमा रु. १,८४,९२,०९०।- पेश्की बाँकी रहन गएको देखिन्छ । तसर्थ नियमावलीमा तोर्कि अनुसारको अवधि भित्र तुलक मन्त्रालयबाट अख्तियारी प्रदान गरिनु पर्दछ ।			
१०.२	४७०६९।३।२५	**ट्रान्सफरः** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम ४३ (६) अनुसार नेपाल सरकारबाट केन्द्रिय बजेट मार्फत प्राप्त एको रकम सम्बन्धित शीर्षकमा कार्यक्रम स्वीकृत गराई खर्च गर्नु पर्ने खर्च नभई बाँकी रहेमा बर्षान्तमा फ्रिज गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले विद्युत विकास कार्यक्रममा प्राप्त भएको बजेट रु. ६०,००,०००।- मध्ये खर्च गरि बषान्तमा बाँकी रहेको रु. १०,३४,६६०।- फ्रिज नहुने आन्तरिक कोष खातमा ट्रान्सफर गरेको देखियो । यस विषयमा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट राजस्व बाँडफाँटको रकम भएकोले फ्रिज नहुने भनि लेखि आएबाट आन्तरिक कोष खातामा ट्रान्सफर गरेको कार्यालयको भनाई रहेको छ । केन्द्रिय बजेट मार्फत निकासा भई बर्षान्तमा बाँकी रहेको रकम फ्रिज हुने वा नहुने कुराको निरुपण महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले गर्दछ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट माथि उल्लेखित कार्यक्रमको रकम फ्रिज नहुने भनि लेखा आएको देखिदैन । यसरी फ्रिज गर्नु पर्ने शीर्षकको रकमलाई फ्रिज नहुने खातामा ट्रानसफर गर्दा संचित कोषको रकम न्युन हुन जान्छ । यसविषयमा महालेखा परीक्षकको विगतको बार्षिक प्रतिवेदन उपर सार्वजनिक लेखा समितिमा छलफल हुँदा खर्च गरी बाँकी रकम संचित कोष दाखिला गर्ने भनि निर्णय भएकोले उक्त ट्रानसफर गरेको रकम संचित कोष दाखिला गर्नु पर्ने रु.	१०,३४,६६०।-		
१०.३	३७०६८।७।२८	**अख्तियारी कार्यान्वयनः** स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम तर्फ स्थानीय विकास मन्त्रालयको च.नं. २१ मिति २०६८।५।२६ को अख्तियारी पत्रसाथ संलग्न थप निर्देशनमा जिल्ला विकास समितिले गत आ.व.को भुक्तानी दिन बाँकी रकम भुक्तानी गर्दा पालना गर्नु पर्ने अनिवार्य शर्तहरु उल्लेख गरेको छ । थप निर्देशनको सर्त नं. ७ मा गत आर्थिक बर्षमा जिल्ला विकास समितिको आन्तरिक श्रोत, राजस्व बाँडफाँट, विकास अनुदान वा अन्य कुनै श्रोतबाट भुक्तानी भैसकेको आयोजना तथा कार्यक्रमका लागि गत आर्थिक बर्षको भुक्तानी दिन बाँकी रकमको प्राप्त अख्तियारीबाट यस आर्थिक बर्ष खर्च लेख्न वा सोधभर्ना गर्न सकिने छैन भनि उल्लेख छ । आर्थिक			

		बर्ष ०६७।६८ मा यस कार्यक्रमको तेश्रो चौमासिक फुकवा नभएको कारण विभिन्न गा.वि.स. र जि.वि.स. मार्फत संचालित योजनाहरुको उपभोक्ता समितिलाई दिनु पर्ने रकम अभाव हुन गै भुक्तानी बांकी विवरणमा देखाएको पाईयो । जिल्ला विकास समितिलाई यस कार्यक्रम अर्न्तगत प्राप्त अख्तियारी रु. ३,६९,६८,७३६।- मध्ये गत आर्थिक बर्षको भुत्तानीको लागि रु. २,२०,०९,५०८।- विनियोजन भएको छ । यसरी विनियोजन भएको रकम मध्येबाट जिल्ला विकास समितिले गत आर्थिक बर्षमा जिविस कोष पूँजिगतबाट सापटी ल्याई यस कार्यक्रम अर्न्तगत संचालित विभिन्न योजनाहरुमा भुक्तानी दिएको रु. ७८,५०,०००।-उक्त कोष पूँजिगत खातालाई सापटी सोधभर्ना गरी खर्च लेखेको देखियो । योजनासँग सम्बन्धित निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समितिहरुले योजनाको रकम माग गरेका तर सम्बन्धित कार्यक्रममा बजेट नभएको कारण यसरी आन्तरिक श्रोतबाट रकम सापटी ल्याई खर्च गरेको कार्यालयले जनाएको छ । सम्बन्धित कार्यक्रममा बजेट नभएपछि अन्य कार्यक्रमबाट सापटी ल्याई खर्च गर्दा सापटी लिएको कार्यक्रममा जोखिमको स्थिति श्रृजना हुन जान्छ । जसको फलस्वरुप तालुक विभागबाट प्राप्त थप निर्देशनको सर्त नं. ७ अनुसार यस बर्ष प्राप्त अख्तियारी रकमबाट आन्तरिक श्रोतको सापटी सोधभर्ना गर्न मिल्ने नदेखिएकोले उक्त रकम नियमित गर्नु पर्ने रु.	७८,५०,०००।-		
१०.४		**योजनाको छनौट:** पिछडिएको तराई मधेश विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्ग दर्शनको बुँदा नं. ४ अनुसार कार्यक्रमको लागि विनियोजित बजेटबाट ग्रामीण सडकहरुमा पुल, कर्ल्भट निर्माण १, घर १ शौचालय, खानेपानी तथा आरसेनिक न्युनिकरण कार्यक्रम, सिंचाई योजना, मधेशका जनताको भाषा संस्कृति परम्परा सिप प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम, सामाजिक आर्थिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रम संचालन गरि पिछडिएको तराई मधेशका जनताको जिवनस्तर सुधार गरि गरिबी घटाउने लक्ष्य राखेको देखियो । तर यस बर्ष विनियोजित बजेट रु. ५२,५०,०००।- को योजना छनौट गर्दा ३ वटा सडकहरु मात्र निर्माण मर्मत गर्न छनौट गरि त्यसमा रु. ४१,९५,८४६।- खर्च भएको छ । मार्गदर्शनले गरेको व्यवस्थाको पूर्ण अनुसरण नगरी कार्यक्रम छनौट गरेको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा लक्षित वर्गलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्न गएको देखिएन । तसर्थ कार्यक्रमको उद्देश्य र लक्ष्य पुरा हुने गरि योजनाको छनौटमा ध्यान पुरयाउनु जरुरी छ ।			
११ ११.१		**खरिद व्यवस्थापन:** **कर विजक:** मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा १४ (४) अनुसार मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको प्रत्येक व्यक्तिले प्रापकलाई तोकिएको ढाँचामा कर विजक दिनु पर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०६५।७।१० को परिपत्रमा कर विजक नं. हातले लेख्न नहुने भनि तोकिएको छ । तर देहायको विवरण अनुसारका विभिन्न निर्माण व्यवसायी/विक्रेताले जारी गरेको कर विजकमा विजक नं. उल्लेख नगरेको, विजक नम्बर हातले लेखेको, विजक नं. केरमेट गरि सच्चाएको देखिन आयो । विजक जारी गर्नेले कर छल्ने अभिप्रायले पनि यसो गरेको हुन सक्दछ । यस्तो कर विजकबाट भुक्तानी भएको मु.अ.कर सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला नहुन पनि सक्दछ । यसले गर्दा सरकारी राजस्व न्युन हुन जान्छ । तसर्थ त्यस्ता कर			

विजकबाट भुक्तानी भएको मु.अ.कर दाखिला वा समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने अन्यथा असुल गर्नु पर्ने रु.

७,१७,१६६।७७

क.स.	कार्यक्रमको नाम	भौ.नं. र मिति	मु.अ.कर भुक्तानी पाउनेको नाम	मु.अ.कर रकम	कैफियत
१	केन्द्रिय स्तरका सडक	२४।०६९।३।२५	ठे.धनेश्वर नि.स.	१७१७८।००	मंगलापुर देखि लोण्डीहवा सडक मर्मत
२	केन्द्रिय स्तरका सडक	२५।०६९।३।२५	ठे. बराही नि.स.	११३३७।००	शंकरनगर करहिया सडक मर्मत
३	केन्द्रिय स्तरका सडक	२६।०६९।३।२५	ठे. रफिना कन्ट्रक्सन	१७०७७।००	शंकरनगर करहिया सडक मर्मत
४	स्था.शा. तथा सा.वि.	४।०६८।५।२९	ठे. एशियाली कन्सट्रक्सन	९१७८८।७८	बेथरी तामनगर सडक
५	स्था.स्तरका सडकपुल	९।०६८।६।५	वाई पि जयबुद्ध जेभि	१५९७८०।००	तेलार नदी पुल
६	स्था.स्तरका सडकपुल	२३।०६८।१२।२८	वाई पि जयबुद्ध जेभि	३५५२४१।००	तेलार नदी पुल
७	स्था.स्तरका सडकपुल	२७।०६९।१।२७	निर्मल नि.सेवा	६४७६४।९९	कर्ल्भट नि.बुनपा
			जम्मा	७१७१६६।७७	

११.२ गत बर्ष सम्पन्न भई रकम अभावको कारणले भुत्तफनी हुन नसकि आगमी बर्ष भुक्तानी गर्ने गरि भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण (अनुर्सचि २४) मा राख्दा योजनाको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन, नापी किताब, बिल भरपाई आदि प्रमाणहरु संलग्न गरी सो अनुसार ठहरिएको रकम मात्र भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा राख्नु पर्दछ । तर देहाय अनुसारका योजनाको रकम भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा चढाएता पनि देहायका गोश्वारा भौचरहरुबाट रकम भुक्तानी गर्दा ति योजनाको प्रथम रनिंग विल संलग्न गरि भुक्तानी दिएको देखियो । यसले गर्दा ति योजनाहरुमा कार्यालय र निर्माण व्यवसायी विच सम्झौता भएको रकमलाई नै भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा चढाई गत बर्ष योजनाको कार्य सम्पन्न नभएको स्पष्ट देखिन्छ ।

क.स.	भो.नं. र मिति	योजनाको नाम	निर्माण व्यवसायी	भुक्तानी बांकी विवरणमा देखिएको रकम	यस बर्ष भुक्तानी विवरण
१	७।०६८।५।३०	उपस्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, फरेना	मिना निर्माण सेवा	६३४२९४।००	प्रथम विलको रु. ८३४२९३।२५ मध्येबाट रु. ५३७२७७।- भुक्तानी

<table>
<tr><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>भएको</td></tr>
<tr><td>२</td><td>८।०६८।५।३०</td><td>उपस्वास्थ्य चौकी भवन नि.करौता</td><td>मिना निर्माण सेवा</td><td>६६४२५२।००</td><td>प्रथम रनिंग विल रु. ८,७८,७८३।- मध्ये पेश्की र. २,१३,०००।-कटाई रु. ६,१५,२३४।- भुक्तानी दिएको</td></tr>
</table>
गत आर्थिक बर्षमा योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न नभई निर्माण व्यवसायीसँग भएको सम्झौता अंकलाई नै भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा चढाएको कारण यस बर्ष प्रथम रनिंग विल पेश हुन आएको देखिन्छ । यसबाट भुक्तानी दिन बाँकी विवरणको उद्देश्य मुलक तवरबाट काम गरेको देखिएन । तसर्थ योजनाको काम सम्पन्न नहुँदै भुक्तानी बाँकी विवरणमा देखाउने परिपाटीको अन्त्य हुनु पर्दछ ।
</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१२
१२.१</td><td></td><td>
<u>जिन्सी व्यवस्थापन:</u>
<u>जिन्सी निरिक्षण:</u> स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम २१४ अनुसार जिन्सी निरिक्षण गरि तयार गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोरा उपर कारावही गरिनु पर्दछ । कार्यालयको आर्थिक बर्ष ०६८।६९ को जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदन अनुसार जिल्ला विकास समितिका तत्कालिन पदाधिकारीहरुले बुझि लिएका निम्न विवरणअनुसारका जिन्सी सामानहरु कार्यालयमा फिर्ता गरेको देखिएन । जिन्सी खातामा मोटर साईकल बाहेक अन्य सामानहरुको मुल्य खुलाएको पाईएन । यस विषयमा छलफल गर्दा सामानहरु धेरै पुराना भएका र केही सामानहरु मर्मत गरेर पनि दिएको कार्यालयले जनाएको छ ।
<table>
<tr><td>क्र.स.</td><td>पदाधिकारीको नाम</td><td>बुझिलिएका सामाहरु</td></tr>
<tr><td>१</td><td>मनोनित ईलाका सदस्य लाल ब. थापा</td><td>टेबुल १ थान
काठको कुर्सी १ थान
पंखा १ थान</td></tr>
<tr><td>२</td><td>ईलाका सदस्य हर्ष बहादुर पुन</td><td>काठको पलंग १थान
कुर्सी १ थान
पुरानो सोफासेट १ थान</td></tr>
<tr><td>३</td><td>ईलाका सदस्य शिव कु.चौधरी</td><td>पलंग १थान
कुर्सी १ थान</td></tr>
<tr><td>४</td><td>ईलाका सदस्य रुक्मागत पाण्डे</td><td>पलंग २ थान
ग्यास सिलिण्डर सहितको चुलो १थान
कुर्सी २ थान</td></tr>
<tr><td>५</td><td>लेखापाल बिष्णु ज्ञवाली</td><td>लो.बेड १ थान</td></tr>
</table>
</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td></td><td></td><td>लो.बेड मेट्रेस १ थान
पंखा १ थान</td></tr>
<tr><td>६</td><td>तत्कालिन जिल्ला पंचायत उपसभापति पारसनाथ यादव</td><td>लु अब ५२४ नं.को राजदुत मोटर साईकल २०३८ सालमा बुझिलिएको परलमुल्य रु. १५,३८५।-</td></tr>
<tr><td>७</td><td>तत्कालिन गाविस सचिव लक्ष्मण अर्याल शंकरनगर गाविस</td><td>२०६५ सालमा शंकरनगर महोत्सवको लागि भनि फिर्ता गर्ने गरि लिएको पानी टैंकी २ थान</td></tr>
</table>
सरकारी सामान बुझेर लगेपछि कार्यालयमा फिर्ता गर्ने तर्फ चासो नदेखाएको र कार्यालयले फिर्ता बुझाउन कारवाही पनि गरेको नदेखिएकोले यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसले गर्दा सरकारी सामानहरु धेरै बर्ष अगाडी देखि व्यक्तिगत प्रयोग भैरहेको अवस्था छ। तसर्थ कार्यालयले अविलम्ब कारवाही गरि सामान फिर्ता लिने वा सोको मुल्य रकम एकिन गरी असुल गर्नु पर्दछ ।
</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>१२.२</td>
<td></td>
<td>भौतिक परिक्षणः कार्यालयका जिन्सी सामानहरु सरकारी कामको सिलसिलामा विभिन्न कर्मचारीहरुलाई सहायक जिन्सी खातामा मार्फत जिम्मा जमानी गराएर मात्र दिनु पर्दछ । कार्यालयका जिन्सी प्रमुख कर्ण कुमार क्षेत्रीको उपस्थितिमा २०६९।५।१७ का दिन जिन्सी खातामा प्रविष्ट भएका सामानहरु मध्ये नमूना छनौट गरि मोटर साइकल, ल्यापटप, मोबाईल, क्यामरा, र टेलिभिजनको भौतिक परिक्षण कार्य सम्पन्न गरियो । भौतिक परिक्षणबाट मोबाईल ११ थान, ल्यापटप १३ थान, मोटरसाईकल ३२ थान, क्यामरा १३ थान, टेलिभिजन ४ थान आम्दानी देखाएको छ । सरकारी कामको सिलसिलामा ति सामानहरु कर्मचारीहरुलाई वितरण गर्दा सहायक जिन्सी खाता मार्फत जिम्मा जमानी गराई बुझाएको देखिएन । परल मुल्य रु.४,३००।- देखि रु. २१,७००।- सम्म रहेको ११ थान मोबाइल मध्ये ५ थान बिग्रेको अवस्थामा जिन्सीमा मौज्दात रहेको, ५ थान विभिन्न कर्मचारीहरुलाई वितरण गरेको देखिएकोले बाँकी रहेको १ थान जिन्सीमा मौज्दात रहनु पर्नेमा मौज्दात देखिएन । वितरण गरेको मध्ये कर्मचारी राधा आर.सी. को नाममा २ थान मोबाईल देखियो । त्यसैगरी ३२ थान मोटरसाईकल मध्ये विभिन्न कर्मचारीले प्रयोग गरेका लु२ प ८६१५, लु.२ प ८६१६, लु४ प १७७१, लु३ प ३२४१ र लु४ प ५३६९ नम्बरका मोटर साईकलहरु सरकारी सेतो प्लेटमा परिवर्तन नगरी निजी रातो प्लेटमा नै रहेको छन् । १३ थान क्यामरा मध्ये ई.शंकर बहादुर शाहको नाममा २ थान क्यामरा देखियो ।
कार्यालये सरकारी सामान वितरण गर्दा जिम्मा जमानीमा कडाई नगरको साथै सरकारी कामको अतिरिक्त निजी काममा समेत प्रयोग गर्न सकिने कारणले गर्दा यस्तो अवस्था हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा एकातिर सरकारी सामानहरु निजी काममा प्रयोग हुने र अर्को तिर विधिवत जिम्मा जमानी नहुँदा कालान्तरमा ति सामानहरु लोप नहोलान भन्न पनि सकिदैन । तसर्थ नपुग भएको १ थान मोबाईलको परल मुल्य एकिन गरि सम्बन्धितबाट असुल गरिनु पर्दछ । एकै कर्मचारीलाई दिएको २।२ थान मोबाईल र क्यामराहरु मध्ये १।१ थान अविलम्ब जिन्सीमा फिर्ता गरिनु पर्दछ ।</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
</table>

रातो प्लेटका ५ थान मोटरसाईकलहरु अविलम्ब सेतो प्लेटमा परिवर्तन गरिनु पर्दछ । सरकारी मालसामानहरु कर्मचारीहरुलाइ प्रयोग गर्न दिंदा सहायक जिन्सी खातमा मार्फत जिम्मा जमानीगराई जिन्सी सामाहरुको समुचित व्यवस्थापन हुनु पर्दछ ।

१३ **उपभोक्ता समिति परिचालन:**

१३.१ **कार्य संचालन स्थिति:** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १५५ अनुसार उपभोक्ता समिति मार्फत योजना संचालन गर्दा सम्झौतामा तोकिएको अवधि भित्र उपभोक्ता समितिले काम सम्पन्न गर्नु पर्दछ । मनासिक माफिकको कारण परि तोकिएको अवधि भित्र काम सम्पन्न गर्न नसकि म्याद थप गर्नु पर्ने अवस्था भएमा म्याद थपको कारवाही अगाडी बढाउनु पर्दछ । पश्चिम नेपाल गामीण खानेपानी कार्यक्रम अर्न्तगत नेपाल सरकारको अनुदान एवं फिनलैण्ड सरकारको सोझै भुक्तानी अनुदानबाट संचालित देहाय अनुसारका ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाहरु सम्झौतामा तोकिएको अवधि भित्र सम्पन्न भएका र लेखापरिक्षण अवधि (मिति २०६९।५।२१) सम्म म्याद थपको कार्य प्रकृया समेत अघि बढाएको देखिएन ।

क.स.	योजनाको नाम	सम्झौता रकम	सम्झौता मिति	सम्पन्न गर्नु पर्ने मिति	यस बर्ष सम्म भुक्तानी रकम
१	ब्रम्हबाबा (बक्सड) खा.पा. योजना उ.स.	११६१५४४९।३४	०६८।१२।१२	०६९।३।३०	३२४२०००। पेश्की मात्र
२	कोटीमाई खा.पा. तथा स.स.	१०५१९०२१।४०	०६८।१२।२७	०६९।३।३१	३०७५०००। पेश्की मात्र
३	ओभरहेड टैंकी नि. सिलौटिया उ.स.	३९६५७५१।८६	०६८।३२२	०६९।३।३० (म्याद थप समेत)	१९६३०००। पेश्की समेत)
४	धुपही ओभरहेड खा.पा. टैंकी नि.उ.स.	३६६८९८८।४५	०६८।३।२४	०६८।१२।२३	१८१६०००। पेश्की समेत
५	ओभरहेड टैंकी निर्माण आमा उ.स.	४३६३९२५।४४	२०६८।३।२०	२०६८।१२।३०	२५६००००।०० पेश्की समेत

निर्माण कार्यका साझेदारहरु जिल्ला विकास समिति, गाउँ विकास समिति तथा उपभोक्ता समिति सबैले सम्झौता अनुसार काम सम्पन्न गर्न सक्रिएता नदेखाएको कारण यसो हुनगएको देखिन्छ । यसरी तोकिएको मितिमा काम सम्पन्न गर्दा योजना अधुरो हुने, लागत बढन सक्ने, लाभग्राही पक्ष समयमै लाभान्वित हुन नसक्ने र अन्तमा बैदेशिक अनुदानदातामा समेत नकारात्मक प्रभाव पर्न सक्दछ । तसर्थ सम्झौता अनुसार तोकिएको मितिमा काम सम्पन्न गर्न योजना निर्माणका साझेदार सबैले सक्रियता देखाउनु जरुरी छ ।

१४ **वित्तिय तथा आर्थिक व्यवस्थापन**

१४.१ **पेश्की:** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १९० अनुसार बाँकी पेश्की

		रकम फछर्यौट गर्नु पर्दछ । तर देहायको विवरण अनुसार गएको पेश्की रकम आर्थिक बर्षको अत सम्म पनि फछर्यौट नभई बाकी नै देखिन्छ । बर्षान्तमा पेश्की दिने र समयमा कार्यक्रम संचालन नगर्ने आदि कारणले गर्दा यसरी पेश्की बाँकी रहनगएको देखिन्छ । यसले गर्दा तोकिएको काम तोकिएको समयमा संचालन हुन नसकी निर्धारित लक्ष्य प्रगतिमा समेत प्रभाव पर्न जान्छ । तसर्थ बाँकी देखिएको पेश्की रकम नियमावली अनुसार फछर्यौट गर्नु पर्ने रु.	८,६५,४९,२७८।-		

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	पदम बहादु? वि.क.	१००००।००
	जम्मा	१००००।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	हरि? पौल	२२५०००।००
	जम्मा	२२५०००।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	जर्नादन यादव, गोनहा	९९२३७८।००
द्द	सिकचन यादव, कम्हरि?या	८८६०१०।००
घ	महेन्द्र क्षेत्री, बुनपा	३४४०००।००
	जम्मा	२२२२३८८।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	रकम
ज्ञ	बोखिम ए० वि.वि. कन्ट्र्क्सन	८०००००।००
द्द	लुम्बिनी विर्ल्स सिनपा ढ	६६०००००।००
	जम्मा	७४०००००।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	देवदह गाविस	१०८४०००।००
द्द	प?ौहा गाविस	१८५५०००।००

घ	प?शु?ेम लोध, आमा	४०००००।००
द्ध	?ेमअचल भ?, सिलौद्दिया	९८१५००।००
छ	?ामलखन ह?जन, सिलौद्दिया	९९१००।००
ट	जोगा गाविस	२०००००।००
ठ	अव्दुल कलाम खा), जोगा	९०८०००।००
ड	?ाम बहादु? वि.क.,प?ोहा	३०७५०००।००
ढ	यक बहादु? सुना? देवदह ढ	२५००००००।००
ज्ञण	सिलौद्दिया गाविस	२०००००।००
ज्ञज्ञ	प?ोहा पर्शु?ाम सापकोध्र ब्रहम बाबा	३२४२०००।००
ज्ञद्द	ह? पौल	१८००००।००
ज्ञघ	विकास यादव, बु४ प्रावि, आमा	८०४००।००
ज्ञद्ध	लालसा भ?, मर्चवा?ी प्रावि, सिलौद्दि	७९६००।००
ज्ञछ	मनोह? यादव, ह?नामपु? प्रावि,सिलौद्द	७९६००।००
ज्ञट	शैलेन्द्र तुलाध?, नेपाल ?ेक्रस सोसाइटी	४४३०००।००
ज्ञठ	मुक्ति?ाम पोखे?ल,सिआ?ीसि	७२३८९०।००
ज्ञड	बिष्णु गौतम, इन्द्रेणी ग्रामीण विकस	१४३६०००।००
ज्ञढ	लक्ष्मीनाथ १वाली, ग्रामीण विकास तथा स्वाबलम्बन	७२५०००।००
द्दण	भी.वास.सी.सी	२०००००।००
	जम्मा	१८४९२०९०।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	अर्३खा)ची निर्माण सेवा, सिनपा	३७०००००।००
	जम्मा	३७०००००।००

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	?कम
ज्ञ	आमा गाविस	१००४२००।००
द्द	आनन्दवन	२३२९२००।००

		घ	प.अमवा	४७६००।००				
		द्ध	असु?ना	१४५०००।००				
		छ	बगाहा	५१४६००।००				
		ट	बगौली	७०८००।००				
		ठ	बै?श६	५१६६००।००				
		ड	ख.बनगाई	८२९४००।००				
		ढ	बसन्तपु?	५७१६००।००				
		ज्ञण	बेतकुईया)	४६९८००।००				
		ज्ञज्ञ	भगवानपु?	१०३६०००।००				
		ज्ञद्द	विष्णुपु?ा	१४१०४००।००				
		ज्ञघ	बोदबा?	९८५६००।००				
		ज्ञद्ध	बोगी	८५३६००।००				
		ज्ञछ	?पाग९	३००००।००				
		ज्ञट	?ो.?ामनग?	२४०००।००				
		ज्ञठ	चिल्हिया	३१०००।००				
		ज्ञड	दयानग?	१२१३८००।००				
		ज्ञढ	देवदह	३३५४४००।००				
		द्दण	धकधई	६७०४००।००				
		द्दज्ञ	धमौली	१६०००।००				
		द्दद्द	एकला	८३५८००।००				
		द्दघ	फ?ना	५९२४००।००				
		द्दद्ध	गर्जी	७६८००।००				
		द्दछ	ग)गोलिया	६३३४००।००				
		द्दट	गोनहा	९५४८००।००				
		द्दठ	हादी बनगाई	६८०८००।००				
		द्दड	जोगा	३२८००।००				
		द्दढ	कम्हि?या	१४७९४००।००				

		घण	क?हिया	२०२१०००।००				
		घज्ञ	क?ौता	९४७६००।००				
		घद्द	खुदाबाग?	४०००।००				
		घघ	लुम्बिनी	४४०००।००				
		घद्ध	मधुवनी	३६४००।००				
		घछ	मैनहिया	५१६००।००				
		घट	मझगा)वा	५१३४००।००				
		घठ	मक्रह?	२११३४००।००				
		घड	मानपकी	१००००।००				
		घढ	मानमद्दे?िया	७३०२००।००				
		द्धण	मर्यादपु?	५२६८००।००				
		द्धज्ञ	मसिना	५०८०००।००				
		द्धद्द	मोतीपु?	२८०००।००				
		द्धघ	पस?ी	१०००।००				
		द्धद्ध	सक्रौनपकी	६६४०००।००				
		द्धछ	प?ोहा	९४७०००।००				
		द्धट	पद्दखौली	५८८०००।००				
		द्धठ	सौ.फर्सादिक?	११४९६००।००				
		द्धड	पोख?भिठी	६२६६००।००				
		द्धढ	?ायपू?	१५५३८००।००				
		छण	?ोईनिहवा	५१७०००।००				
		छज्ञ	रूद्रपु?	६०२२४००।००				
		छद्द	सा?ी	६१४८००।००				
		छघ	सालझठी	१७०२८००।००				
		छद्ध	सेम?ा	७९५०००।००				
		छछ	सेमला?	१४३९०००।००				
		छट	?श)क?नग?	३३००००।००				

छठ	सिनपा	५०००।००
छड	सिक्६हन	१६०००।००
छढ	सिलौढ्या	८३६६००।००
टण	सिपवा	३४०००।००
टज्ञ	सुर्यपु?ा	१६८६२००।००
टद्द	तेनुहवा	८८८०००।००
टघ	थु.पिप?हवा	४९२०००।००
टद्ध	ढ्किुलीग९	१४७८२००।००
टछ	मधवलिया	१११३६००।००
टट	हर्नैया	१०६००।००
टठ	प?ोहा	२०४४०००।००
	जम्मा	५४४९९८००।००
	जम्माजम्मी	८६५४९२७८।००

१४.२ **आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनः-** स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम ५८ (च) अनुसार अन्तिम लेखापरिक्षण गर्नु अघि आन्तरिक लेखापरिक्षणबाट औल्याएको बेरुजु उपर कारवाही गरि अन्तिम लेखापरिक्षक समक्ष पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका देहायका व्यहोरा उपर लेखापरिक्षण अवधि (२०६९।५।२१) सम्म पनि कारवाही भए गरेको देखिएन । यसले गर्दा कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण पक्ष मजुबद देखिन आएन । तसर्थ आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका व्यहोरा उपर आवश्यक कारवाही गरि कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण पक्षलाई दरिलो बनाउनु पर्दछ ।

क) जिल्ला विकास समिति अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ अनुसारको प्रकृया पुरयाई उपभोक्ता समिति गठन गरि सो समिति मार्फत ढिकीपम्प जडान गर्नु पर्नेमा पिछडावर्ग महासंघका अध्यक्ष त्रियुगीनारायण ठाकुरलाई पेश्की दिई कार्य गराएकोले नियमसंगत देखिएन ।

ख) २१।०६९।३।२५ रघुनाथ यादवलाई हैण्डपाईप जडान सम्बन्धि खर्च रु. ३,४०,०००।- भुक्तानी दिएकोमा निम्न व्यहोरा देखिएको ।

१) जिल्ला विकास समिति अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ अनुसारको प्रकृया पुरयाई उपभोक्ता समिति गठन गरि सो समिति मार्फत हैण्ड पम्प जडान कार्य गर्नु पर्नेमा त्यसो नगरी रघुनाथ यादवलाई पेश्की दिई कार्य गराएकोले नियम संगत देखिएन ।

२) पम्पजडान सम्बन्धि पाईप खरिद गर्दा मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका बिक्रेता मार्फत खरिद गर्नु पर्नेमा त्यसो नगरी बिल टुक्रयाएर मु.अ.करमा दर्ता नभएकासँग खरिद गरेकोले खर्च नियम

<table>
<tr><td></td><td></td><td>संगत देखिएन ।
३) आयकर ऐन २०५८ को दफा ८९ अनुसार सामान खरिद वापत राजन जनरल अर्डरसप्लार्यसलाई भुक्तानी दिएको रु. ९८,१००।- मा १.५ प्रतिसतले अग्रिमकर कट्टा गर्नु पर्नेमा नगरेकोले असुल गर्नु पर्ने रु.</td><td>१,४७२।-</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.३</td><td></td><td><u>अनुदानः</u> स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम ४६(३) अनुसार अधिकार प्राप्त अधिकारीले सम्बन्धित बजेट भित्रको रकम खर्च गर्दा खर्चको बिल भरपाई सहितको लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले देहाय अनुसारका विभिन्न गा.वि.स./न.पा. तथा संघ संस्थाहरुलाई सडक खानेपानी सिंचाई एवं अन्य विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि भनि खर्चसँग सम्बन्धित विल भरपाई, नापी किताब, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन जाँचपास फरफारक आदि आधारभूत प्रमाण कागजात सम्लग्न नगरी गा.वि.स. न.पा. तथा संघ संस्थाको बैंक खातामा अनुदान स्वरुप बजेट खर्च लेख्ने गरेको देखियो । यस विषयमा छलफल गर्दा अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ अनुसार रु. ३,००,०००।- भन्दा कम रकमका योजनाहरु गाउँ विकास समितिहरुलाई संचालन गर्न अनुदान दिनु पर्ने व्यवस्था अनुसार अनुदान पठाएको कार्यालयको भनाई रहेको छ । तथापी जिल्ला विकास समितिले रु. ३,००,०००।- भन्दा कम रकमका योजनाहरु आफैले संचालन गरेको पनि देखिन्छ । यसबाट तालुक मन्त्रालयले दिएको खर्चको अख्तियारी र त्यसको कार्यान्वयनमा तालमेल मिलेको देखिएन । साथै स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावलीको व्यवस्थासँग बाँझिने गरि कार्यविधि बनाउन मिल्ने देखिदैन । तसर्थ नियमावलीको व्यवस्थाको पालना नगरी गरेको खर्च नियमसंगत देखिएको रु.
<table>
<tr><td>क्र.स.</td><td>कार्यक्रमकोनाम</td><td>भौ.नं. र मिति</td><td>अनुदान दिएको संस्थाको नाम</td><td>अनुदान रकम</td></tr>
<tr><td>१</td><td>विद्युत विकास</td><td>२१।०६९।२।१६</td><td>देवदह</td><td>२५००००।००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>विद्युत विकास</td><td>२२।०६९।२।१६</td><td>शंकरनगर</td><td>१५००००।००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>विद्युत विकास</td><td>२३।०६९।२।१६</td><td>सिनपा</td><td>१२५०००।००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>विद्युत विकास</td><td>३३।०६९।३।११</td><td>आनन्दवन</td><td>३००००।००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>विद्युत विकास</td><td>३४।०६९।३।१२</td><td>विभिन्न १४ गाविस</td><td>५१५०००।००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>झो.पु.क्षेत्रगत कार्यक्रम</td><td>२०।०६९।३।२५</td><td>बुटवल नपा</td><td>३०००००।००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१३७००००।००</td></tr>
</table></td><td>१३,७०,०००।-</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.४</td><td></td><td><u>अग्रिम करः</u> आयकर ऐन २०५८ को दफा ८७,८८,८९ अनुसारको भुक्तानीमा लाग्ने करकट्टी गरेर मात्र कार्यालयले भुक्तानी दिनु पर्दछ तर देहायको विवरण अनुसारको भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टा गरेको देखिएन ।
<table>
<tr><td>क्र.स.</td><td>कार्यक्रमको नाम</td><td>भौ.नं. र मिति</td><td>भुक्तानी विवरण</td><td>कर रकम</td><td>कैफियत</td></tr>
<tr><td>१</td><td>युवा तथा खेलकुद</td><td>१३।०६९।३।१८</td><td>बाासजन्य हस्तकला सामग्री निर्माण</td><td>२६२५।००</td><td>१५ प्रतिशत</td></tr>
</table></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

			तालिमको नपुग पारिश्रमिक कर		
२	मधेसी मुस्लिम पिछडा वर्ग	२६।०६९।३।२५	इस्टर्न ट्रेण्ड इम्पेक्स भैरहवा (सिलाई मेशिन रिक्सा खरिद)	४५००।००	१.५ प्रतिशत
३	भ्रो.पु.	४।०६८।१०।२९	सि.डिएम. नेपाललाई प्राविधिक परामर्शसेवा वापतको भुक्तानी २,९७,५६८।- मा १५% प्रतिसतकर कट्टा गर्नु पर्नेमा १.५ मात्र कट्टा गरेको	४०,१५७।००	मु.अ.कर दर्ता नभएकोले १५% प्रतिसत
४	भ्रो.पु.	२२।०६९।३।२५	सि.डि.एम नेपाललाई प्रा.परामर्श शुल्क वापतको भुक्तानी रु. १,७७,८२०।- को १५ प्रतिसत	२६६७३।००	मु.अ.करमा दर्ता नभएकोले १५% प्रतिसतले
५	जनसहभागितामा आधारित विकास कार्यत्रम	१६।०६९।३।१५	नवयुवा क्लव सैनामैना खेलमैदान निर्माण बोलबम नि.से.डोजर भाडा कर	२०८००।००	मु.अ.करमा दर्ता नभएकोले १०%
६	स्था.शासन तथा सा.कार्यक्रम	१३२।६९।२।२३	जि.स. सन्तोष राज पन्थीको पे.फ. गर्दा न्यु इन्टरेक्टिभ क.भैरहवाबाट सामान खरिद	१११५।००	१.५ प्रतिसत
			जम्मा	९५८७०।००	

आर्थिक ऐनले गरेको व्यवस्था उपर ध्यान नदिएको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसो गर्दा सरकारी राजस्व न्युन हुन जान्छ । तसर्थ ऐनको व्यवस्था अनुसार लाग्ने कर असुल गर्नु पर्ने रु. ९५,८७०।-

१५

१५.१

निर्णय कार्यान्वयन:

योजना छनौट: जिल्लापरिषदबाट स्वीकृत भएका कार्यक्रम अनुसारका योजनाहरु संचालन गरि ति योजनाहरुमा खर्च गरिनु पर्दछ । १८ औं जिल्ला परिषदले देहाय अनुसारका कार्यक्रम अर्न्तगत निम्न योजनाहरु संचालन गर्ने गरि बजेट प्रस्ताव गरेकोमा कार्यालयले कार्यक्रम संचालन गर्दा प्रस्तावित योजना संचालन नगरी अर्कै योजनाहरु संचालन गरेको देखियो ।

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	प्रस्तावित योजना	बजेट	संचालित योजना	बजेट

१	ग्रामीण खानेपानी खा.पा.	लक्ष्मीपथ खा.पा. योजना बुटवल ११	२४,२५,०००।- (मगरघाट समेत)	प्रस्तावितमा नपरेका विभिन्न आठ योजनाहरु	२४,००,०००।-
२	ग्रामीण खानेपानी खा.पा.	नेवा खल आर्टिजन जडान सिनपा ६			

यसरी दलिय राजनैतिक कारणबाट परिषदले प्रस्ताव गरेका योजना संचालन नगरी अन्य योजनाहरु संचालन गरेको देखियो । यस विषयमा छलफल गर्दा परिषदबाट पारित योजनाहरु अन्य श्रोतबाट सम्पन्न भईसकेकोले योजना संसोधन गरी संचालन गरेको जनाएको छ । तर संसोधित कार्यक्रममा उक्त व्यहोरा खुल्न आएको देखिएन ।

१५.२

सम्परिक्षण: लेखा परिक्षणमा प्राप्त विवरण अनुसार गत विगत आर्थिक बर्षका बेरुजु रु. १८,७८,३१,७७३।७७ रहेकोमा रु. १,०५,८१,०१६।- फछर्यौट गरि रु. १७,७२,५०,७५७।७७ बाँकी देखाएको छ । कार्यालयले देहायको विवरण अनुसार गत विगत बर्षका बेरुजु सम्बन्धि प्रमाण कागजातहरु संलग्न गरि फछर्यौटको प्रकृया पुरयाई सम्परिक्षण गरिदिन अनुरोध गरेकोमा डोर मुकाममा प्रेरित बिल भरपाई प्रमाण कागजात परिक्षण गर्दा व्यहोरा मनासिब देखिएकोले देहाय अनुसार सम्परिक्षण गरिएको छ । यसरी सम्परिक्षण गरिएको रकम महालेखा परिक्षकको कार्यालयको लगत अंकसँग भिडान गरि लगत कट्टीको जानकारी पछि पठाइने छ ।

क्र.स.	आ.व.	व.उ.शी.नं.	बेरुजु दफा नं	बेरुजुको विवरण र फछर्यौटको छोटकरी व्यहोरा	फछर्यौट रकम	कैफियत
१	२०६४।६५	६९।४।४०१ (मधेसी मुस्लिम)	३	गोना गाविसको पेश्की विल भरपाई पेश भई फछर्यौट रु.	५००००।००	
२	०६५।६६	६९।४।४०१ (मधेसी मुस्लिम)	७	का.अ. दुर्गा प्र.श्रेष्ठको पेश्की विल भरपाई एवं दाखिला भई फछर्यौट रु.	३०१७५०।००	
३	०६५।६६	६९।४।८५३ स्था.स्वा.शासन)	१४	धन ब.गुरुंगको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछर्यौट रु.	९९०००।००	
४	२०६४।६५	९५।४।९५१ - नि.क्षे.वि.का.)	११.१	हा.फर्साटिकर, हा.बनगाई, गोनहा, पडसरी, बगौली, रुद्रपुर, बोदबार, गाविसको पेश्की विल भरपाई पेश भई फछर्यौट रु.	८२१०००।००	
५	०६५।६६	६९।४।८१५	२७	ठे. वाई पि जयबुद्ध जे.भि.को पेश्की रनिंग विलबाट फछर्यौट रु.	३७०००००।००	
६	०६६।६७	६९।४।८०५	१५	केशव भट्टराईको पेश्की विल भरपाई पेश भई फछर्यौट रु.	२९८६३५।००	
७.	०६६।६७	६९।३।८५३	३४	मुक्ति प्र.भट्टराई . १४,२५०।- विकास प्र.पौडेल रु.	४१७७५०।००	

						२८,५००।- डेग ब. सुवेदीको रु. १,००,०००।-शिवराम भट्टराईको रु.१,२५,०००।- नवराज ढुंगानाको रु. १,५०,०००।- गरी जम्मा रु. ४,१७,७५०।- विल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.					
		८	०६६।६७	६९।४।८५३	२१	हफिजुल्लाह मुसलमानको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	८७१०००।००				
		९	०६६।६७	६९।४।८०४	१३	सिता सिंहको रु. ३,८५,०००।- र गया यादवको रु. १,४७,७५०।- गरी .रु. ५,३२,७५०।- पेश्की बिल भरपाई तथा दाखिला प्रमाण पेश भई फछ्यौंट रु.	५३२७५०।००				
		१०	०६६।६७	६९।४।८१४	३१	जागेश्वरी चौधरी गंगोलियको रु. १२,३६,०००।- महम्मद ईसाको रु. ७३४,६००।- र सिकचन यादवको रु. ३,६९,२००।- गरि रु. २३,३९,८००।- पेश्की बिल भरपाई तथा दाखिला प्रमाण पेश भई फछ्यौंट रु.	२३३९८००।००				
		११	०६७०६८	६९।४।८१४	२४	शाह आलम खाँको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	४००००।००				
		१२	०६७०६८	६९।४।८३७	३४	अर्घाखाँची बाबुल जेभिको पेश्की तेश्रो रनिग बिल बाट फछ्यौंट रु.	५०००००।००				
		१३	०६७०६८	६९।३।८५३	४०	दुर्गा प्र.श्रेष्टको रु. ५०,०००।- र सन्तोषराज पन्थीको रु. ९०,०००।- गरी रु. १,४०,०००।- पेश्की विल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	१४००००।००				
		१४	०६७०६८	६९।४।८५३	४४	नमराज श्रेष्ठको रु. ४,५०,०००।- मिना निर्माण सेवाको रु. ४,२२,०००।-, एसियाली कन्स्ट्रक्सनको रु. १,००,०००।- र प्रितम विल्डर्सको रु. १,५०,०००।- समेत गरी रु. ११,२२,०००।- पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	११२२०००।००				
		१५	०६७०६८	६९।४।८६८	३७	विभिन्न २४ योजनाको उपभोक्ता समितिको नामको	४०,६५,९००।००				

				पेश्की कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन विल भरपाई पेशभई फछ्र्यौट रु.		
१६	०६७०६८	६९।४।८०४	१७	सालभ्कण्डी गाविसको पेश्की बिल भरपाई एवं दाखिला प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट रु.	९८५००।००	
१७	०६७०६८	६९।३।१४५	७	देहायका गा.वि.स.हरुको नामको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पेश्की रकम भत्ता वितरणको फांटवारी नगद दाखिला प्रमाण पेश भै रु. १,८१,७०,५००। फछ्र्यौट भएको छ।		
				आनन्दवन	१०८५०००	
				असु?ैना	४७१५००	
				बगौली	५९५००	
				बै?३६	५२५००	
				ख.बनगाई	१४०००	
				बसन्तपु?	३७६३००	
				बेतकुईया)	४९०६००	
				विष्0ापु?ा	८२६००	
				बोगी	६०६६००	
				दयानग?	८३४६००	
				देवदह	२१४२१००	
				धकधई	१७३६००	
				ग)गोलिया	५१०७००	
				गोनहा	८०२६००	
				कम्हा?या	१०७८१००	
				क?ौता	७६१७००।००	
				मैनहिया	९९०००	
				मानपकी	२०५००	
				मानमद्दे?या	१५०८६००	
				मर्यादपु?	३९९२००	

				पस?ी	१८५६००	
				प६खौली	५६६०००	
				सौ.फर्सा्दिक?	२८०००	
				?ायपू?	२१२२००	
				साी	४६२६००	
				सेम?ा	३६०००	
				सेमला?	९८६३००	
				सिलौद्दिया	५८१०००	
				सुर्यपु?ा	१३२५९००	
				तेनुहवा	७२९५००	
				थु.पिप?हवा	४४२८००	
				दिकुलीग९	१०४५३००	
१८	०६७६८	६९।४।३२०	१०	दुर्गा प्र. श्रेष्टको पेश्की प्रमाण पेश भई फछ्यौंट रु.	४०००।००	
१९	०६७६८	६९।४।३८०	११	दुर्गा प्रसाद श्रेष्ठको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	७०००।००	
२०	०६७६८	६९।४।४०१	१४	नसिरउद्दिन मुसलमानको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	२०६००।००	
२१	०६७६८	६९।४।८०५	१७	शैलेन्द्र कुमार पाण्डेको पेश्की बिल भरपाई पेश भई फछ्यौंट रु.	२९०००।००	
				जम्मा	३३६२९१८५।००	

१६ **कार्यक्रम कार्यान्वयन:**

१६.१ **चौमासिक पूँजिगत खर्च:** कार्यालयले पूर्व स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार योजना संचालन गरि सो अनुसार बजेट खर्च गर्नु पर्दछ। कार्यालयबाट प्राप्त चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय अनुसार छ।

(रु. हजारमा)

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	कुल खर्च	प्रथम	दोश्रो	तेश्रो	आषाढको खर्च	कुल खर्च मध्ये आषाढको खर्च प्रतिशत
१	पश्चिम ने.ग्रा.खा.पा.	३७९९६	५५७८	१०३७५	२२०४३	१२९३८	३४.०५
२	लोपोन्मुख आदिवासी	२००	।००	१०५	९५	९५	४७.५०

३	विद्युत विकास	६०००	१००	७३	५९.२७	३५१२	५८.५३
४	मधेसी मुस्लिम	२२१६	१००	४५	२१७१	१८६१	८३.९८
५	जिविस अनुदान	६४३६०	१०१७५	१३४७२	४०७१३	१९८२५	३०.८०
६	झो.पु. क्षेत्रगत कार्यक्रम	४९११		२८	४८८३	३२५६	६६.३०
७	स्था.स्तरका सडक पुल	७९७१	२०	१०८६	६८६५	३८१६	४७.८७
८	ग्रा.खा.पा. तथा स.स.	२५००	१००	१००	२५००	२०५४	८२.१६
९	स्था.पूर्वा.सिंचाई	२१०८	१००	१००	२१०८	१६५८	७८.६५
१०	स्था.या. पू. क्षे.का.	११०००		१०६३	९९३७	६०७५	५५.२२
११	नि.क्षे.वि.का.	१३३२८		१६४	१३१६४	१२२०७	९१.५८
१२	जनसहभागितमा आ.वि.का.	६३६५			६३६५	४४१०	६९.२८
१३	पिछडिएको तराई क्षेत्र	४१९६			४१९६	२९७२	७०.८२
१४	केन्द्रिय स्तरका सडक	८११२			८११२	७५०४	९२.५०
	जम्मा	१७१२६३	१५७७३	२६४११	१२९०७९	८२१८३	४७.९८

उल्लेखित विवरणलाई विश्लेषण गर्दा १४ कार्यक्रमहरुमा देखिएको बर्ष भरको खर्च रु. १७ करोड १२ लाख ६३ हजार मध्ये प्रथम चौमासिकमा १ करोड ५७ लाख ७३ हजार, दोश्रो चौमासिकमा २ करोड ६४ लाख ११ हजार र तेश्रो चौमासिकमा १२ करोड ६०लाख ७९ हजार खर्च भएको देखियो । तेश्रो चौमासिकको खर्च मध्ये पनि आषाढमा मात्र ८ करोड २१ लाख ८३ हजार खर्च गरेको देखिन्छ । बर्ष भरको खर्चको तुलनामा तेश्रो चौमासिकको खर्च ७५.३६ प्रतिशत देखिएको छ । त्यसैगरी तेश्रो चौमासिकमा भएको खर्चको ६३.६६ प्रतिशत खर्च आषाढमा मात्र भएको छ । कार्यालयले पूर्व स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार तोकिएको समयमा योजना संचालन गर्न नसक्नाले यस्तो स्थिति आएको देखिन्छ । यसरी बर्षान्तमा बजेटको ठुलो अंश खर्च गर्दा गुणस्तरीय तवरबाट समयमै योजना सम्पन्न गर्न कठिन पर्न जाने देखिन्छ । तसर्थ तोकिएको समयमा नै स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार योजना संचालन गरिनु पर्दछ ।

१६.२

खरिद इकाईः सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ७ (३) अनुसार कार्यालयले खरिद योजना तयार गर्ने समेत कार्यको लागि एक खरिद इकाईको स्थापना गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले खरिद इकाईको स्थापना गरेको देखिएन । ऐनले गरेको व्यवस्था उपर ध्यान नदिएका कारण यसो हुनगएको देखिन्छ । यसले गर्दा कार्यालयले गरेको खरिद कार्य नियमित एवं प्रभावकारी छ भन्न सकिदैन । तसर्थ ऐनको व्यवस्था अनुसार खरिद इकाईको स्थापना गरिनु पर्दछ ।

१७ १७.१		**अन्य विशेष कार्यक्रम:** **योजना छनौट:** स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम अर्न्तगत संचालन गर्नु पर्ने सडक योजनाहरु छनौट गर्दा जिल्ला यातायात गुरु योजनामा समावेश भएका सडक योजनाहरु मात्र छनौट गर्नु पर्दछ । तर १८ औं जिल्ला परिषदले छनौट गरेका ११ सडक योजनाहरु मध्ये जिल्ला यातायात गुरु योजनामा नपरेका देहायका सडक योजनाहरु छनौट गरि संचालन गरेको देखियो । क्र.स. सडक योजनाको नाम बजेट १ झुलनीपुर सिपवा दुई मुहन सडक कालोपत्रे ९,००,०००।- २ महजिदिया महिलवार सडक ९,००,०००।- ३ रानीबगिया बोलबम धाम सडक कालोपत्रे ९,००,०००।- यसरी गुरु योजनामा नपरेका सडक संचालन गर्नुमा दलिय राजनीतिक कारण भएको छलफलबाट खुल्न आएको छ । यसले गर्दा जिल्ला यातायात गुरु योजना अनुसार काम हुन नसकी गुरु योजना छायाँमा पर्न गएको देखियो । तसर्थ गुरु योजनामा नपरेका सडक योजनाहरुको छनौट गर्ने कार्यको अन्त्य हुनु पर्दछ ।			
१७.२		**सडक मर्मत संभार:** स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रमको लागि प्राप्त कुल बजेटको कम्तीमा ५ प्रतिसत रकम सडक मर्मत संभारको लागि अनिवार्य रुपमा विनियोजन गरि मर्मत संभार कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था सडक मर्मत संभार निर्देशिकाले गरेको छ । यस कार्यक्रमको लागि यस बर्ष विनियोजन भएको बजेट रु. १,३०,००,०००।- को ५ प्रतिसतले हुन आउने रकम रु. ६,५०,०००।- मर्मत संभार कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन । निर्देशिकामा भएको व्यवस्थाको पालना नभएको कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसले गर्दा सडक विग्री भत्की मर्मतको प्राथमिकतामा परेका सडकहरुको मर्मत कार्य हुन नसकी लाभग्राही पक्ष लाभान्वित हुन सक्तैनन् । तसर्थ निर्देशिकाले गरेको व्यवस्था अनुसार मर्मत संभार कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्दछ ।			
१७.३		**कार्यक्रम दर्ता:** निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि (तेश्रो संसोधन) नियमावली २०६५ को नियम ३ (३) अनुसार सभासदले बर्ष भरिमा कार्यान्वयनगर्न सकिने कार्यक्रमहरु छनौट गरि अनुसुचि १ बमोजिमको कार्यतालिका समेत बनाई सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिको कार्यालयमा प्रत्येक आर्थिक बर्षको पहिलो चौमासिक भित्र पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर यस जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने १५ सभासदहरु मध्ये १ जनाले पौषमा, ३ जनाले माघमा, १ जनाले फाल्गुणमा ६ जनाले चैत्रमा ३ जनाले बैशाखमा मात्र कार्यक्रम पेश गरेको देखियो । यसरी कार्यक्रम बनाई पेश गर्दा नियमले तोकेको अनुसूचि १ बमोजिमको ढाँचामा कार्यान्वयन तालिका बनाउने गरेको पाइएन । नियमावलीले गरेको व्यवस्थामा ध्यान नपुरयाएका कारण यसो हुन गएको देखिन्छ । यसरी कार्यक्रम पेशको ढिलाई, कार्यान्वयन तालिका नबनाउने र अन्तिम चौमासिकतिर हतार हतारमा कार्यक्रम संचालन गर्दा कामको गुरणस्तरमा ह्रास आउन सक्दछ । तसर्थ नियमावलीको व्यवस्था			

		अनुसार तोकिएको समय भित्रै कार्यक्रम तयार गरी पेश गर्नु पर्दछ ।			
१७.४		**योजनाको छनौटः** निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि (तेश्रो संशोधन) नियमावली , २०६५ को नियम ४ मा सभासदले कुनै ग्रैह सरकारी संस्था वा व्यक्तिलाई आर्थिक सहायता दिन, दामासाहीले रकम वितरण गर्न, कुनै राजनितिक दल वा तिनका भातृ संगठनलाई आर्थिक सहायता दिने गरि योजना छनौट तथा संचालन गर्न नपाइने व्यवस्था छ । तर सभासदहरुले नियमावलीको पालना नगरि देहायका योजनाहरुको लागि बजेट विनियोजन गरी संचालन गरेको देखियो । क्र.स. — योजनाको नाम — विनियोजित बजेट १. पुष्पलाल पार्क कम्पाउण्डवाल निर्माण — २९०,५७५।- २. वि.पि. स्मृति भवन निर्माण — १,९७,०००।- ३. नेपाल यातायात स्वतन्त्र मजदुर संगठन अधुरो भवन निर्माण — ३८९०७५।- जम्मा — ८,७६,६५०।- यसो हुनुको कारणमा राजनैतिक दल विशेषको प्रभाव देखिन आउँछ । यसो गर्दा लक्षित समुहका वास्तविक आवश्यकताका योजनाहरु कार्यक्रम बाहिर पर्न जान्छन् । तसर्थ नियमावलीको व्यवस्था अनुसार योजनाको छनौटमा ध्यान पुरयाउनु पर्दछ ।			
१८		**स्थलगत अवलोकनः** स्थानीय विकास अधिकारी श्री नारायण ज्ञवाली, प्रमुख जिल्ला इन्जिनियर श्री माधवजंग कार्की, लेखा अधिकृत श्री राजेन्द्र प्रसाद आचार्य, आ.ले.प. अधिकृत श्री इन्द्रदत्त सापकोटा निर्देशक श्री त्रिलोचन आचार्य समेतको संलग्नतामा मिति २०६९।५।११ का दिन पोखरभिण्डी माविको भवन निर्माण, बाँसगढी सुर्यपुरा सडकको ओटासिल कार्य र भगवानपुर गा.वि.स. स्थित तेलार नदी माथिको मोटरेवल पुलको स्थलगत अवलोकन कार्य सम्पन्न गरियो । अवलोकनबाट देखिएका व्यहोराहरु देहाय अनुसार छन् । **क) तेलार नदी मोटरवेल पुलः** स्थानीय स्तरका सडक पुल कार्यक्रम अर्न्तगत रुपन्देही जिल्लाको भगवानपुर गा.वि.स. स्थित उक्त पुलको लागत अनुमान रु.२,१२,१२,२०८।८९ (मु.अ.कर समेत) भै ठेक्का पट्टा प्रकृयाबाट छनौट भएका ठेकेदार वाई.पि.जयबुद्ध जेभिले २०६८।३।३० सम्म काम सम्पन्न गर्ने गरि निजसँग मिति २०६६।३।७ मा ठेक अंक रु. २,१२,००,७८६।२० (मु.अ.करसमेत)को सम्झौता भएको थियो । उक्त पुलको लागि २०६९ आषाढ मसान्त सम्म अन्तिम विलबाट रु. २,०५,९६,३३६।७२ (मु.अ.कर) समेत भुक्तानी भैसकेको छ । पुलको स्थलगत अवलोकन गर्दा निर्माण कार्य समाप्त गरिसकेको देखिए पनि पुलको एप्रोज फिलिंगको काम पानीले क्षति पुरयाई खोलेको देखिन्छ । यस बिषयमा सुधार गर्नु पर्दछ ।			

		 (तेलार नदीको मोटरवेल पुल)			
		ख) पोखरभिण्डी मा.वि. भवनः भारत सरकारको सयहोगमा रुपन्देही जिल्लाको पोखरभिण्डी गा.वि.स.मा निर्माणाधिन पोखरभिण्डी मा.वि.को भवन निर्माण गर्न र. १,६१,८३,५०८।४२ (मु.अ.कर समेत) को लागत अनुमान तयार गरि ठेक्का पट्टाको प्रकृयाबाट छनौट भएका ठेकेदार बोखिम एण्ड सन्स कन्सट्रक्सन जे.भि.ले मिति २०६९।६।७ भित्र काम सम्पन्न गर्ने शर्तमा मिति २०६८।३।७ मा निजसँग रु. १,३४,३६,७८६।५० (मु.अ.कर समेत) ठेक अंकको सम्झौता भएको थियो । सम्झौता अंक मध्ये २०६९ आषाढ मसान्त सम्ममा ठेकेदारलाई रु. ७७,५०,९३१।१२ (मु.अ.कर) समेत भुक्तानी भएको छ । निर्माणाधिन उक्त भवनको स्थलगत अवलोकन गर्दा २ तल्ला मध्ये तल्लो तल्लाको झयाल ढोकामा चौकोस मात्र राखेको ग्रिल, खापा, शिशा राख्न बाँकी छ । माथिल्लो तल्लामा करिब ६० प्रतिशत ग्राह्रा लगाई ४० प्रतिसत गाह्रो लगाउन बाँकी देखिन्छ । माथिल्लो टप ढलान वरिपरि प्यारापिट वालको प्लाष्टर गर्न बाँकी छ । इलेक्ट्रिफिकेशन एवं रंगरोगनका सबै काम बाँकी नै छन् । काम सम्पन्न गर्ने म्याद पुग्न अब करिब २५/२६ दिन मात्र देखिएकोले उक्त म्याद भित्र माथि उल्लेखित बाँकी सबैकाम सम्पन्न गर्न सक्ने अवस्था देखिदैन । तसर्थ सिघ्रातिसिघ्र भवन निर्माणको काम पुरा गर्न निर्माण व्यवसायी र कार्यालय दुवैको ध्यान जानु जरुरी देखिन्छ ।			

		(निर्माणाधिन पोखरभिण्डी मावि)			